

Извештај о раду Управе за спречавање прања новца за период од 1.1.2018. до 31.12.2018. године



У Београду, 28. марта 2019. године
Управа за спречавање прања новца
Ресавска 24, 11000 Београд





САДРЖАЈ

САДРЖАЈ	2
УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПРАЊА НОВЦА И ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА НА СТРАТЕШКОМ НИВОУ	4
Главни закључци процене ризика	4
Координационо тело за спречавање прања новца и финансирање тероризма	5
Спровођење активности из Акционог плана	6
Споразуми о сарадњи	6
ГРУПА ЗА ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ И УСКЛАЂИВАЊЕ ПРОПИСА СА МЕЂУНАРОДНИМ СТАНДАРДИМА	8
РАЗВОЈ СИСТЕМА НА ЗАКОНОДАВНОМ НИВОУ	8
Закон о изменама и допунама Закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма	8
Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма	9
АКТИВНОСТИ У БОРБИ ПРОТИВ ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА И ШИРЕЊА ОРУЖЈА ЗА МАСОВНО УНИШТЕЊЕ	10
Циљане финансијске санкције - претраживач означених лица	10
Поступак за означавање лица и ограничавање располагања имовином	11
АКТИВНОСТИ У ПРОЦЕСУ ПРЕГОВОРА СА ЕВРОПСКОМ УНИЈОМ	12
Преговарачко поглавље 4 – слободно кретање капитала	12
Преговарачко поглавље 24 - правда, слобода и безбедност	13
Преговарачко поглавље 31 – Спољна, безбедносна и одбрамбена политика	13
МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА	15
Активности у оквиру Комитета Манивал Савета Европе	15
Активности у оквиру Конференције држава потписница Варшавске конвенције	15
Активности у оквиру ФАТФ	15
Активности у оквиру Егмонт групе	16
Активности у оквиру Евроазијске групе (ЕАГ)	17
Сарадња са међународним организацијама и органима других држава	17
Пројекат за унапређење квалитета пријава сумњивих трансакција и јачање капацитета Управе за спречавање прања новца из средстава IPA 2015	17
СЕКТОР ЗА АНАЛИТИКУ И СПРЕЧАВАЊЕ ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА	19



ОДСЕК ЗА САРАДЊУ СА ДРУГИМ ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА	19
Тужилаштва	19
Министарство унутрашњих послова	20
Безбедносно-информативна агенција	21
Пореска управа	21
Агенција за борбу против корупције	21
Народна банка Србије	22
РЕЗУЛТАТИ САРАДЊЕ СА ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА	22
Сарадња са страним финансијскообавештајним службама	22
ОДСЕК ЗА АНАЛИЗУ СУМЊИВИХ ТРАНСАКЦИЈА	24
ОДСЕК ЗА НАДЗОР УПРАВЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПРАЊА НОВЦА	25
УОЧЕНЕ ТИПОЛОГИЈЕ СУМЊЕ У ПРАЊЕ НОВЦА	26
УОЧЕНИ ТРЕНДОВИ И ИЗАЗОВИ У БОРБИ ПРОТИВ ПРАЊА НОВЦА	28
ГРУПА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА	31
Сарадња са другим државним органима у Републици Србији	31
Сарадња са страним ФОС-овима	33
Анализа сумњивих извештаја	33
НАДЗОР НАД ПРИМЕНОМ ЗАКОНА КОД РАЧУНОВОЂА, РЕВИЗОРА И ФАКТОРИНГ ДРУШТАВА	34
Посредан надзор у 2018. години	36
Непосредан надзор у 2018. години	38
СУДСКЕ ОДЛУКЕ	41
РАЗВОЈ ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА	43
МАТЕРИЈАЛНО - ФИНАНСИЈСКИ И ОПШТИ ПОСЛОВИ	44
ЉУДСКИ РЕСУРСИ И ОБУКА	47
ИЗАЗОВИ И ПРЕПРЕКЕ У ОСТВАРИВАЊУ ПЛАНОВА	52



УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПРАЊА НОВЦА И ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА НА СТРАТЕШКОМ НИВОУ

Процена ризика од прања новца и финансирања тероризма (у даљем тексту: Процена ризика) усвојена је на Влади 31.5.2018. године, а Акциони план за њено спровођење усвојен је на Влади РС 12.7.2018. године.

Координационо тело за спречавање прања новца и финансирање тероризма (у даљем тексту: Координационо тело), којим председава потпредседник Владе и министар унутрашњих послова Небојша Стефановић, образовало је Радну групу за израду националне процене ризика од прања новца и финансирања тероризма (у даљем тексту: Радна група). Задатак Радне групе је да се ризици процењени свеобухватном Националном проценом ризика из 2012. године преиспитају и поново процене по методологији Светске банке. За председника Радне групе и националног координатора процене ризика именована је Јелена Пантелић, Управа за спречавање прања новца, а чланови су представници Републичког јавног тужилаштва, Министарства унутрашњих послова, Министарства правде, Народне банке Србије, Комисије за хартије од вредности, Управе за спречавање прања новца, Безбедносно информативне агенције и Тужилаштва за организовани криминал.

У изради Процене ризика учествовало је укупно 154 представника, од чега 124 представника државног сектора и 30 представника приватног сектора (обвезници, удружења, коморе и др). У овој процени су подаци прикупљани за период од 1.1.2013. године до 31.12.2017. године.

Главни закључци процене ризика

Предикатна кривична дела која се сврставају у ред високог нивоа претњи за прање новца су пореска кривична дела¹, злоупотреба положаја одговорног лица, злоупотреба службеног положаја и неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога.

У периоду од 2013. до 2017.године 24,61% од укупног броја процесуираних лица због извршења предикатних и кривичног дела прање новца су припадници организованих криминалних група. Растућу претњу у погледу прања новца представљају кривична дела високотехнолошког криминала, а посебно пословна превара електронском поштом (ВЕС – Business E-mail Compromise). Када је у питању порекло опраних прихода, утврђено је да је највећи број предикатних кривичних дела извршен у домаћој јурисдикцији, због чега је претња процењена као висока.

¹⁾ у која су сврстана два из Кривичног законика и два из Закона о пореском поступку и пореској администрацији




Сектори који су најизложенији претњи од прања новца су сектор некретнина, сектор организовања игара на срећу и банкарски сектор, а следе их сектор мењача и рачуновођа. Анализирањем података о кривичним поступцима вођеним због предикатног и кривичног дела прање новца, утврђено је да је 55,3% окривљених гођено због **самопрања** као модалитета извршења кривичног дела прања новца, док је 44,7% окривљених гођено због прања новца за другога. Притом је потребно нагласити да је било више случајева у којима је једно лице вршило и самопрање и прање за другога, што је урачунато у обе категорије.

Способност државе да се одбрани од прања новца (*national combating ability*) оцењена је као „средња“.

На националну рањивост, поред способности државе да се одбрани од претњи прања од прања новца, утиче и рањивост појединих сектора који могу бити злоупотребљени за прање новца. У финансијском делу система најрањивије институције су банке, мењачнице, пружаоци платних услуга и мењачи. Најрањивији сектори у нефинансијском делу система су сектор некретнина, игре на срећу и рачуноводствене агенције.

Прво јавно представљање Процене ризика одржано је у Привредној комори Србије 10.9.2018. године. Уз Процену ризика представљен је и Акциони план за спровођење препорука из Процене ризика. Како би се обвезници ближе упознали са резултатима и како би се подигао степен свести и разумевања, резултати Процене ризика презентовани су и у директном контакту и информативним сесијама од стране координатора процене ризика и Радне групе која је радила на припреми материјала свим обвезницима.

Цео текст може се преузети са веб презентације Управе за спречавање прања новца. <http://www.apml.gov.rs/cyr/file/?conid=2254> 

Координационо тело за спречавање прања новца и финансирање тероризма


Дана 12.7.2018. године формирано је Координационо тело за спречавање прања новца и финансирања тероризма. Координационим телом председава потпредседник Владе и министар унутрашњих послова, а чланови Координационог тела су представници Министарства финансија, Министарства правде, Управе за спречавање прања новца, Министарства унутрашњих послова, Врховног касационог суда, Тужилаштва за организовани криминал, Републичког јавног тужилаштва, Безбедносно информативне агенције, Канцеларије савета за националну безбедност, Народне банке Србије, Управе царина, Пореске управе. Координационо тело прати најзначајнија питања за функционисање система за борбу против прања новца и финансирање тероризма. Такође, надлежно је и за праћење и спровођење активности из Акционог плана. На састанку Координационог тела одржаног дана 4.10.2018. године одређено је одговорно лице за праћење спровођења активности из Акционог плана и извештавање Координационог тела.



Спровођење активности из Акционог плана

Највећи део активности из Акционог плана за 2018. годину, које су носиле ознаку приоритетних активности су завршене.

Само неки од резултата спровођења активности из Акционог плана јесу и потписани Споразуми, доношење Смерница, формирање централизоване и ефикасне базе података у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење, усвајање измена Смерница за процену ризика надзорних органа, нове листе индикатора за препознавање сумњивих трансакција, формирање специјализованог органа управе за обављање послова државне управе у области игара на срећу који ће спроводити надзор у области СПНФТ, велики број потписаних Споразума између државних институција, усвајање Смерница за утврђивање стварног власника и смерница за евидентирање стварног власника регистрованог субјекта у централној евиденцији, израђен нацрт Смерница за припрему статистичких извештаја и низ едукација и информативних сесија о процењеним ризицима.

Акциони план може се преузети на веб презентацији Управе за спречавање прања новца. <http://www.apml.gov.rs/cyr/file/?conid=2255> 

Споразуми о сарадњи

У циљу унапређења сарадње и размене информација у циљу откривања и спречавања прања новца, и као резултат спровођења активности из Акционог плана јесте и велики број потписаних Споразума између државних институција. Ради унапређења сарадње и стварања услова за ефикасну примену прописа о спречавању прања новца и финансирања тероризма, размену документације и др. потписано је више Споразума, од којих је Управа за спречавање прања (у даљем тексту: Управа) новца потписала 6 споразума са другим државним органима. Предмет Споразума је сарадња у циљу унапређења активности у области спречавања прања новца и финансирања тероризма, као и других питања од заједничког интереса за споразумне стране.

Управа је у току 2018. године потписала следеће споразуме:

Са Канцеларијом за сарадњу са цивилним друштвом у марту 2018. године Споразум је потписан са циљем успостављања континуиране сарадње ове две институције ради стварања услова за што ефикаснију примену прописа и унапређење активности у области спречавања прања новца и финансирања тероризма, као и унапређење сарадње са организацијама цивилног друштва у овој области.

У августу 2018. године Управа је потписала Споразум о сарадњи са Сектором Тржишне инспекције Министарства трговине, туризма и телекомуникација. Како оба државна органа имају одређених инспекцијских надлежности у области спречавања и откривања прања новца и финансирања тероризма, према Закону, овај Споразум је потписан у циљу развоја међусобне комуникације, сарадње и размене информација, података и документације која је од значаја за послове које оба органа обављају са циљем што ефикасније контроле трговинских токова.



Управа је са Комором овлашћених ревизора потписала Споразум о сарадњи у августу 2018. године.

Са Министарством грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Споразум је закључен на основу документа „Процена ризика од прања новца и процена ризика од финансирања тероризма“, који је Влада усвојила 31.5.2018. године, а у којем је сектор грађевинарства означен као ризичан за прање новца, кроз инвестирање у изградњу стамбених и пословних објеката и куповину непокретности. У складу са Споразумом, Управа и Министарство ће заједнички радити на смерницама и препорукама за препознавање сумње да се ради о прању новца, односно финансирању тероризма, на основу којих ће Министарство обавештавати Управу о евентуалним сумњама до којих долази у обављању посла из своје надлежности, као што су издавање грађевинских дозвола, озакоњење објеката или инспекцијски надзор.

Управа је са Адвокатском комором Србије и Јавнобележничком комором потписала крајем 2018. године Споразуме о сарадњи. Основ за потписивање Споразума је Акциони план за спровођење препорука из процене ризика од прања новца и процене ризика од финансирања тероризма који је објављен у Службеном гласнику бр. 55/18 16. јула 2018. године.





ГРУПА ЗА ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ И УСКЛАЂИВАЊЕ ПРОПИСА СА МЕЂУНАРОДНИМ СТАНДАРДИМА

РАЗВОЈ СИСТЕМА НА ЗАКОНОДАВНОМ НИВОУ

Закон о изменама и допунама Закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма

Закон о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма („Службени гласник РС”, број 29/15) је донет 20. марта 2015. године. Основни циљ доношења овог закона је унапређење борбе против тероризма установљавањем система превентивних и репресивних мера против финансирања тероризма као претходне неопходне фазе у вршењу терористичких аката. Наиме, Савет безбедности Уједињених нација (у даљем тексту: СБ УН) је донео низ резолуција којима се прописује примена репресивних мера против терориста, терористичких организација и њихових финансијера и лица која се доводе у везу са ширењем оружја за масовно уништење. Једна од мера односи се на спречавање коришћења имовине и средстава терориста и њихових финансијера, а по којој су државе чланице УН у обавези да донесу прописе којима се регулише ограничавање располагања имовином и средствима који се налазе на територији тих држава.

Доношењем овог закона се испуњавају одредбе Главе VII Повеље Уједињених нација, која прописује да су државе чланице УН у обавези да предузимају мере на спровођењу резолуција које у оквиру својих овлашћења доноси СБ УН. Резолуције којима се прописују мере за спречавање финансирања тероризма и тероризма су Резолуција 1267 из 1999. године која садржи листу лица означених од стране СБ УН према којима се примењују наведене мере (као и пратеће резолуције 1988, 1989 и 2253), као и Резолуција 1373 из 2001. године која предвиђа означавање лица на предлог националних држава и јурисдикција. Закон је усаглашен са препорукама ФАТФ које су у фебруару 2012. године измењене и допуњене, а његове одредбе су усклађене са Препоруком број 6.

Комитет Манивал Савета Европе је у свом извештају из априла 2016. године издао препоруке за отклањање мањкавости овог закона, пре свега у циљу примене циљаних финансијских санкција без одлагања. Наиме, поступак означавања лица од стране Владе, а на предлог Министарства спољних послова се показао као веома спор и у супротности са начелом хитности које је по међународним стандардима у овој области потребно имплементирати.

Због одређених недостатака у систему борбе против прања новца и финансирања тероризма који су наведени у извештају Комитета Манивал Савета Европе о евалуацији Србије из априла 2016. године, Република Србија је током фебруара 2018. године сврстана у ФАТФ режим под називом *Унапређење усклађености са стандардима за СПН/ФТ на глобалном нивоу - трајни процес* (тзв. сива листа).



Како би се ускладила са Препоруком 7 ФАТФ, која се тиче циљаних финансијских санкција које се односе на финансирање ширења оружја за масовно уништење, Народна скупштина Републике Србије је 25. маја 2018. године донела Закон о допунама Закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење („Службени гласник РС“ број. 41/2018 од 31.05.2018. године).

Најважније допуне које је закон донео су следеће:

- Област примене закона се проширује на спречавање ширења оружја за масовно уништење;
- Проширује се дефиниција означеног лица у смислу да се исто доводи у везу са ширењем оружја за масовно уништење због чега је стављено на листе састављене на основу резолуција СБ УН или аката међународних организација чији је Република Србија члан, предлога надлежних државних органа или на основу образложеног захтева стране државе;
- Дефинише се неколико категорија физичких и правна лица која су у вези са означеним лицима и која поступају у име или по налогу означених лица или су на други начин контролисана од стране означених лица;
- Дефинише се појам финансирања ширења оружја за масовно уништење.

Министар финансија је дана 19. септембра 2018. донео Правилник о начину обавештавања физичких и правних лица о промени на листи означених лица и о начину достављања обавештења, информација и података о означеном лицу и његовој имовини („Службени гласник РС“, број 78/2018 од 19.10.2018. године).

Како би се олакшала примена Закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење, в.д. директора Управе за спречавање прања новца је донео Упутство за примену одредаба закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење које се односе на спречавање финансирања тероризма и Упутство за примену одредаба закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење које се односе на спречавањем финансирања ширења оружја за масовно уништење.

Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма

Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма донет 14. децембра 2017. године, при чему је почео да се примењује 01. априла 2018. године.

Овим законом домаће законодавство је усклађено са стандардима у овој области – 40 препорука ФАТФ (*Financial Action Task Force*), препорукама из Извештаја Комитета Манивал, као и са Директивом (ЕУ) 2015/849 Европског парламента и Савета од 20. маја 2015. године о спречавању коришћења финансијског система у сврхе прања новца или финансирања тероризма, изменама Уредбе (ЕУ) број



648/2012 Европског парламента и Савета, и престанку важења Директиве 2005/60/ЕЗ Европског парламента и Савета и Директиве Комисије 2006/70/ЕЗ, позната и као „Четврта директива“.

У складу са тим, донет је Правилник о методологији за извршавање послова у складу са Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма који је објављен у „Службеном гласнику“ бр. 19/2018 дана 14. 3. 2018. године.

Правилник је подељен на V области:

- I. Начини и разлози на основу којих обвезник странку, пословни однос, услугу коју пружа у оквиру своје делатности или трансакцију сврстава у категорију ниског ризика од прања новца и финансирања тероризма,
- II. Начин вршења унутрашње контроле, чувања и заштите података вођења евиденције и стручног образовања, оспособљавања и усавршавања запослених код обвезника,
- III. Начин достављања података Управу од стране обвезника и надлежних органа из члана 71. Закона,
- IV. Начини и разлози када обвезник за одређену странку није дужан да Управи пријави трансакцију у износу од 15.000 евра или више у динарској противвредности,
- V. Листа држава које имају стратешке недостатке у области спречавања прања новца и финансирања тероризма.

АКТИВНОСТИ У БОРБИ ПРОТИВ ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА И ШИРЕЊА ОРУЖЈА ЗА МАСОВНО УНИШТЕЊЕ

Циљане финансијске санкције - претраживач означених лица

Управа за спречавање прања новца је у сарадњи са Институтом „Михајло Пупин – Рачунарски системи“, развила претраживач који се односи на листе лица према којима се примењују санкције Уједињених нација, тј. на „означена лица“. Претраживач омогућава свим заинтересованим лицима да брзо и једноставно провере да ли имају контакте, односно пословну сарадњу са поменутом категоријом лица, а у циљу благовремене примене мера и радњи прописаних Законом о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење („Службени гласник РС“, број 41/2018).

Развијањем наведеног информатичког софтвера омогућено је директно претраживање листа означених лица СБ УН које се односе на Резолуцију 1267 (1999), 1989 (2011) и 2253 (2015) у вези са ИСИЛ-ом,



Ал-Каидом и повезаним физичким лицима, групама лица, привредним и другим субјектима, Резолуцију 1718 (2006) и резолуцијама наследницама у вези са ДНР Корејом, као и Резолуцију 1988 (2011) у вези са Талибанима и повезаним физичким лицима, групама лица, привредним и другим субјектима.


Развој поменутог претраживача је само једна од мера које је Управа за спречавање прања новца предузела ради лакше примене Закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење, при чему ће се и у наредном периоду наставити интензивна сарадња са другим учесницима у систему у сврху даљег унапређења примене циљаних финансијских санкција у Републици Србији.

Поменути претраживач налази се на веб презентацији Управе и могу му приступити сва заинтересована лица <http://www.unsearch.apml.gov.rs/>. 

Поступак за означавање лица и ограничавање располагања имовином

Током 2018. године рад Управе великим делом је био фокусиран на испуњавање захтева Комитета Манивал и ИЦРГ Групе, као и отклањање уочених кључних недостатака у националном систему. У вези са тим, свакако је важно и доказивање делотворности законских решења које доноси Закон о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања финансирања тероризма и ширења оружја за масовно уништење, означавањем лица на основу решења Владе.

Прецизније, Група за правне послове и усклађивање прописа са међународним стандардима је саставила Нацрт решења о стављању на листу означених лица, које је, на основу члана 4. став 1. тачка 1) Закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење („Службени гласник РС“, бр. 29/15, 113/17 и 41/18 – у даљем тексту: Закон) донела Влада Републике Србије 05 број 337-12096/2018-1 дана 20. децембра 2018. године на предлог Тужилаштва за организовани криминал.

Решење Владе о означавању лица објављено је на веб страници Управе <http://apml.gov.rs/cyr2463/novost/Важно:-Листа-означених-лица.html>. 

Након што је Влада РС донела Решење о означавању лица, Група за правне послове и усклађивање прописа са међународним стандардима је саставила извештај о имовини означених лица, а на основу података добијених од банака, Републичког геодетског завода, Агенције за привредне регистре и Централног регистра, депо и клиринг хартија од вредности и без одлагања извештај доставила министру финансија, на основу којег је покренут поступак ограничавања располагања имовином.

Ова Група припремила је пет решења о ограничавању располагања имовином, с обзиром да је за два означена лица утврђено да не поседују имовину.

Решења су прослеђена Министру финансија, који је на основу члана 10. Закона иста донео дана 21.12.2018. године.



АКТИВНОСТИ У ПРОЦЕСУ ПРЕГОВОРА СА ЕВРОПСКОМ УНИЈОМ

Преговарачко поглавље 4 – слободно кретање капитала

Слобода кретања капитала је једна од четири слободе на којима је засновано функционисање унутрашњег тржишта ЕУ. Спречавање прања новца и финансирања тероризма једна је од тема овог преговарачког поглавља, уз усклађивање прописа у области кретања капитала и текућих плаћања. Координатор преговарачке групе је Министарство финансија.

Најбитнији превентивни акт Европске уније у овој области јесте тзв. Четврта директива, тј. Директива (ЕУ) 2015/849 Европског парламента и Савета од 20. маја 2015. године о спречавању коришћења финансијског система у сврхе прања новца или финансирања тероризма, о изменама Уредбе (ЕУ) број 648/2012 Европског парламента и Савета, и престанку важења Директиве 2005/60/ЕЗ Европског парламента и Савета и Директиве Комисије 2006/70/ЕЗ.

У априлу 2018. године Европска комисија објавила је да је усвојена тзв. Пета директива, тј. Директива (ЕУ) 2015/849 Европског парламента и Савета о спречавању коришћења финансијског система у сврхе прања новца или финансирања тероризма, о измени Уредбе (ЕУ) бр. 648/2012 Европског парламента и Савета о стављању изван снаге Директиве 2005/60/ЕУ Европског парламента и Савета и Директиве Комисије 2006/70/ЕУ.

Најзначајније новине које доноси Пета директива су:

- повећање овлашћења финансијско-обавештајних служби у ЕУ и олакшан приступ информацијама, посебно централизованим регистрима информација о банковним рачунима;
- обавеза успостављања регистра стварног власништва како би информације о стварним власницима правних лица и трастова биле транспарентније;
- боље управљање ризиком повезаним са употребом виртуалних валута за финансирање тероризма;
- ограничавање употребе картица са унапред уплаћеним средствима;
- додатне мере и радње за финансијске трансакције са високоризичним земљама;
- обавеза за све државе чланице да успоставе централизоване националне регистре банковних рачуна и рачуна за плаћање.

Осим Пете директиве, релевантне правне тековине су још и Уредба (ЕЗ) број 1781/2006 Европског парламента и Савета од 15. новембра 2006. године о информацијама о налогодавцу које прате трансфер средстава (*Regulation (EC) No 1781/2006 of the European Parliament and of the Council of 15 November 2006 on information on the payer accompanying transfers of funds*).



Када се говори о поглављу 4 на националном нивоу, Управа сваке године даје свој допринос раду Преговарачке групе. У току 2018. године Управа је активно учествовала у изради Нацрта Преговарачке позиције за Поглавље 4 што је резултирало доношењем Закључка Владе 20. септембра 2018. године којим је усвојена Преговарачка позиција Републике Србије за Међувладину конференцију о приступању Републике Србије Европској унији за Поглавље 4 „Слободно кретање капитала” (бр. 337-8877/2018).

Преговарачко поглавље 24 - правда, слобода и безбедност

Један од циљева Европске уније јесте и стварање тзв. простора правде, слободе и безбедности. Иако се обрађује у оквиру преговарачког поглавља 4 о слободном кретању капитала, спречавање прања новца и финансирања тероризма, односно кривични аспект тих питања, обрађује се и у оквиру Преговарачког поглавља 24 – Правда, слобода и безбедност, и то у делу који се тиче борбе против организованог криминала (прање новца) односно борбе против тероризма (финансирање тероризма). Координатор преговарачке групе је Министарство унутрашњих послова.

Осим наведених области, ово поглавље обрађује и области азила, миграција, визне политике, контроле граница и Шенген, и одређене аспекте борбе против трговине људима, борбе против дрога, полицијску сарадњу, правосудну сарадњу у грађанским и кривичним стварима, царинску сарадњу и фалсификовање евра.

Релевантне правне тековине у области прања новца и финансирања тероризма, које су предмет овога поглавља, садржане су у једном акту Европске уније и то у Одлуци Савета од 17. октобра 2000. године о модалитетима сарадње између финансијскообавештајних служби држава чланица у погледу размене информација (*Council Decision of 17 October 2000 concerning arrangements for cooperation between financial intelligence units of the Member States in respect of exchanging information*). Међутим, кроз рад у овом поглављу сагледавају се сви други аспекти борбе против прања новца и финансирања тероризма, а нарочито кроз информације о испуњавању прелазног мерила 5 које се односи на испуњавање препорука Манивала, повећање броја сумњивих трансакција и предмета Управе и проактивно коришћење информација Управе у истрагама.

У току 2018. године, Управа је активно учествовала у спровођењу Акционог плана за Преговарачко поглавље 24 у делу који се односи на спречавање прања новца (потпоглавље за борбу против организованог криминала). Допринос је дала и потпоглављу 7 које се тиче борбе против тероризма.

Преговарачко поглавље 31 – Спољна, безбедносна и одбрамбена политика

Заједничка спољна и безбедносна политика ЕУ настала је Уговором из Мастрихта, а посебно је ојачана Уговором из Лисабона, имајући у виду да Европска унија тежи да буде једногласна када се ради о спољној политици. Углавном је заснована на консензусу држава чланица, и то је механизам



за усвајање заједничких декларација и смерница за политичка и безбедносна питања која воде ка заједничкој дипломатској акцији и ка предузимању заједничких акција. Усвајају се одлуке којима се дефинише однос ЕУ према одређеним питањима и мере за спровођење Заједничке спољне и безбедносне политике, укључујући и санкције.

Осим дипломатске акције, основни правци деловања у оквиру овог поглавља су Заједничка безбедносна и одбрамбена политика, рестриктивне мере и контрола наоружања. Координатор Преговарачког поглавља је Министарство спољних послова.

Релевантне правне тековине Европске уније, у надлежности Управе, јесу превасходно оне које се тичу мера ограничавања које се предузимају у случају када Европска унија оцени да нека држава крши међународно право или људска права и да не поштује основне демократске вредности и владавину права као и тековине које су у вези са борбом против тероризма односно његовим финансирањем (нпр. *The fight against terrorist financing [Council 16089/04], 14 December 2004; Revised Strategy on Terrorist Financing [Council 11778/08], 11 July 2008*). Санкције могу бити различите, од дипломатских до економских, а од државе кандидата се очекује да се у процесу преговора усклади са системом рестриктивних мера које су предвиђене у ЕУ.

Део у коме је Управа дала свој допринос тиче се примене међународних мера ограничавања располагања имовином. Наиме, Законом о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење, разрађују се мере за ограничавање располагања имовином којим се имплементирају резолуције СБ УН 1267, 1373 и 1540, а самим тим и релевантних правних тековина.

Имајући у виду да је ФАТФ у својим измењеним препорукама поставио стандарде и у погледу спречавања финансирања ширења оружја за масовно уништење, Управа је учествовала у доношењу Закона о допунама Закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма („Службени гласник РС“ бр. 29/15, 113/17 и 41/18) који је усвојен 25. маја 2018. године, а ступио на снагу 8. јуна 2018. године. Овом допуном измењен је и назив закона у Закон о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење.



МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Активности у оквиру Комитета Манивал Савета Европе

Србија је чланица Комитета Манивал од 2003. године. Комитет функционише по принципу узајамних евалуација држава чланица према методологији и стандардима ФАТФ (*Financial Action Task Force*) – међународног тела које поставља стандарде за борбу против прања новца и финансирања тероризма. Сталну делегацију у Комитету и у 2018. години чинили су представници Управе, Министарства унутрашњих послова, Министарства правде и Народне банке Србије, а шеф делегације је државни секретар Министарства правде.

Због рационализације трошкова из буџетских средстава, Савет Европе је омогућио одржавање два редовна пленарна заседања Манивала у току 2018. године, и то 56. заседање 2.-6.7.2018. године и 57. заседање 4.-7.12.2018. године.

На 57. заседању Манивала, дана 6.12.2018. године усвојен је Други извештај о појачаном праћењу Републике Србије (*Second Enhanced Follow-Up Report*), у којем је констатовано да је Србија постигла значајан напредак у техничкој усклађености са стандардима ФАТФ, тако што је повећала оцене у 10 препорука (Препоруке 1, 7, 10, 12, 13, 16, 19, 25, 26, 35), при чему је за препоруку 7 (циљане финансијске санкције за ширење оружја за масовно уништење) добила чак две оцене више, са оцене *неусклађен* на оцену *у великој мери усклађен*. Према задатом временском оквиру, Србија треба да постигне техничку усклађеност са највећим бројем ФАТФ стандарда до краја 2019. године, и да о томе извести Манивал уочи заседања у децембру 2019. године. У складу са тим, неопходно је предузети радње и мере којим ће се постићи усклађеност са преосталих шест препорука – 8, 18, 22, 23, 28 и 40.

Након пленарног састанка председавајући Комитета Манивал упутио је званичан допис Управи, у којем констатује да је Србија остварила успех вредан хвале.

Активности у оквиру Конференције држава потписница Варшавске конвенције

Помоћник директора Управе учествовао је на годишњем састанку држава потписница у Стразбуру 30. и 31.10.2018. године. На састанку је одлучено која ће два члана Конвенције бити предмет упитника о трансверзалном тематском мониторингу. Рок за одговор је 28.2.2019. године.

Активности у оквиру ФАТФ

Упоредо са праћењем стања од стране Манивала, Република Србија је током фебруара 2018. године сврстана у ФАТФ режим под називом *Унапређење усклађености са стандардима за СПН/ФТ на глобалном нивоу - трајни процес* (тзв. сива листа), као држава са одређеним недостацима у систему



борбе против прања новца и финансирања тероризма. Поменуто саопштење објављено је 23.2.2018. године, одмах након завршеног пленарног састанка у Паризу, на којем је делегација Републике Србије аргументовано износила разлоге против стављања на такву листу, уз иступање представника Владе.

С обзиром да је Република Србија изразила одређеност на највишем политичком нивоу да отклони уочене недостатке у сарадњи са ФАТФ, донет је Акциони план чијом ће се имплементацијом отклонити и ублажити ризици од прања новца и финансирања тероризма, а за чију је реализацију дат рок до краја јануара 2019. године.

Представници Републике Србије присуствовали су и на друга два пленарна састанка у Паризу, који су одржани 24.-29.6.2018. и 14.-19.10.2018. године, оба пута улажући дипломатске напоре да осталим делегацијама у ФАТФ предоче напредак који Србија континуирано постиже у испуњавању задатака из Акционог плана.

Између планираних састанака, одржана су два састанка делегације Републике Србије са тзв. Заједничком групом за Европу и Евроазију у оквиру ИЦРГ групе, како би се додатно разјаснили и аргументовали наводи које је Србија достављала у прописаној форми у више наврата, а пратећи редослед тзв. непосредних резултата (*Immediate Outcomes – IOs*) из ФАТФ Методологије. Састанци су одржани у Паризу, у седишту ФАТФ/ОЕЦД, 1.6.2018. и 17.9.2018. године. Делегацију Републике Србије чинили су представници Владе, Управе, Министарства унутрашњих послова, Републичког јавног тужилаштва, Народне банке Србије, Министарства државне управе и локалне самоуправе, Адвокатске коморе Србије и Јавнобележничке коморе Србије. Заједничка група је након оба састанка констатовала да је Србија постигла додатни напредак у односу на претходни период, и да је са свим предузетим радњама и мерама у великој мери превазишла задате циљеве из Акционог плана.

Активности у оквиру Егмонт групе

Егмонт група је удружење финансијскообавештајних служби (ФОС) широм света, чија је основна функција промовисање и унапређење сарадње у смислу размене финансијско-обавештајних података између ФОС, према принципима који се формулишу на нивоу Групе, као и најбољим праксама. То је инклузивна, неполитичка организација, чији је Управа члан од 2003. године. Егмонт група се окупља два пута годишње – у пленуму, који се обично одржава између маја и јула месеца, и у радним групама и састанцима директора ФОС (најчешће у јануару или фебруару).

Састанак радних група одржан је у Буенос Аиресу, 12-15.3.2018. године а пленарни састанак и састанци радних група одржани су у Сиднеју, 24-28.9.2018. године. Представник Управе учествовао је на пленарном састанку и састанку Радне групе за чланство, подршку и усклађеност са принципима Егмонт групе (*Membership, Support and Compliance Working Group – MSCWG*), на којем је укратко размотрено питање под техничким називом Trigger 3. Поменуто се односило на питање да ли оцене из Извештаја о евалуацији од стране Манивала за Препоруке 29 и 40 утичу негативно на усклађеност финансијско-обавештајних служби са принципима Егмонт групе. Анализирани су ФОС из шест држава, укључујући и Србију, при чему је отклоњена свака сумња да би евентуални недостаци у



односу на Препоруке 29 и 40 у случају Србије могли негативно да утичу на сарадњу Управе са страним ФОС у погледу размене података.

Наведени став проистекао је из чињенице што је за Препоруку 29, која се односи на функционисање Управе за спречавање прања новца, Србија добила оцену *у великој мери усклађен*, а за Препоруку 40, која се односи на остале облике сарадње, Србија добила оцену *делимично усклађен*, али само у погледу сарадње надзорних органа са иностраним партнерима, док је у контексту сарадње Управе и страних ФОС дата боља оцена. Представник ФОС Белгије који је био задужен да уради анализу о ФОС Србије изнео је закључак на састанку Радне групе да неће бити додатних анализа у погледу Србије.

На крају 2018. године, Егмонт група броји 159 чланова са перспективом даљег ширења.

Финансијско-обавештајне службе из европских држава/јурисдикција које нису чланице Европске уније чине на нивоу Егмонт групе регионалну групу под називом Европа II. То су ФОС које имају доста тога заједничког, укључујући и могућност споразумевања на истом језику (нпр. Србија, Црна Гора, Македонија и БиХ). С тим у вези, Управа је предложила да се у Регионални план за Европу II за период 2018-2021 унесе иницијатива да се направи јединствена листа свих јавно доступних база података по државама, које су од значаја за финансијско-обавештајни рад, тј. анализу релевантних података од стране ФОС. У питању су, на пример, привредни регистри, регистар стварних власника, регистар рачуна правних лица, итд. Предлог Управе је прихваћен и унет у Регионални план.

Активности у оквиру Евроазијске групе (ЕАГ)

Управа има статус посматрача у ЕАГ. Представник Управе учествовао је на пленарном састанку у Минску, 12-16.11.2018. године, као и састанку Радне групе за типологије и борбу против финансирања тероризма.

Сарадња са међународним организацијама и органима других држава

Управа је наставила са активном сарадњом са органима Сједињених Америчких Држава (*Department of Justice, Department of State*) и америчком амбасадом у Београду. Треба истаћи изузетно значајно и корисно учешће представника Управе у интензивном програму обуке за проактивне истраге случајева корупције, финансијских превара и привредног криминала, као и у сертификованим програмима обуке за овлашћене истражитеље превара (CFE) и за борбу против прања новца (CAMS).

Пројекат за унапређење квалитета пријава сумњивих трансакција и јачање капацитета Управе за спречавање прања новца из средстава ИРА 2015

Управа је ради подршке реализацији стратешких планова и континуираног развоја Управе, али и целокупног система за борбу против прања новца и финансирања тероризма у Републици Србији,



предложила, а Европска комисија одобрила, **Пројекат за унапређење квалитета пријава сумњивих трансакција и јачање капацитета Управе за спречавање прања новца из средстава IPA 2015** (*Enhancing the quality and efficiency of Suspicious Transactions Reporting and Administration for the Prevention of Money Laundering core functions*).

Поступак уговарања спровела је Делегација Европске уније у Београду по тзв. **централизованом** систему, где је вредност уговора 1.412.000 евра. Као најбољи понуђач изабран је **конзорцијум КРМГ д.о.о. Београд и Института „Михајло Пупин“ д.о.о. Београд**. Реализација је почела 13. новембра 2018 и трајаће две године. Општи **циљ** пројекта је да пружи подршку Републици Србији у постизању стандарда Европске уније у области безбедности и сигурности спровођењем акционих планова за поглавља 4 (слободно кретање капитала), 24 (правда, слобода и безбедност), 31 (заједничка спољна и безбедносна политика).

Пројекат треба да доведе до повећаног квантитета и квалитета пријава сумњивих активности боље сарадње свих учесника у систему борбе против прања новца и финансирања тероризма, квалитетнијег финансијско-обавештајног рада и информатичко-комуникационих система Управе. Унапредиће се финансијско-обавештајни рад, праћење резултата до којих доводе информације Управе (*track record*), процена ризика од прања новца и финансирања тероризма, стручни и ИТ капацитети Управе.

Један од битних резултата пројекта биће и анализа ИТ система Управе и припрема тендерског досијеа за надградњу постојећег софтвера и хардвера у Управи, односно модернизацију кључних ИТ система – *Transaction Management Information System* и *Case and Document Management System*. По остварењу овог резултата, Управа планира да конкурише за међународна донаторска средства за набавку потребног софтвера и хардвера, што ће бити следећи битан корак у развоју Управе. Тиме ће се обезбедити додатна одрживост пројекта и растеретити буџет Републике Србије.

Пројекат ће се, такође, нарочито бавити испуњавањем преосталих препорука Манивала и активности из Акционог плана ФАТФ што је од изузетног значаја за актуелни тренутак у развоју система за борбу против прања новца и финансирања тероризма у Републици Србији.



СЕКТОР ЗА АНАЛИТИКУ И СПРЕЧАВАЊЕ ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА

Сектор за аналитику и спречавање финансирања тероризма се састоји из Одељења за аналитику и Групе за спречавање финансирања тероризма.

Одељење за аналитику се састоји из два одсека и то: Одсек за анализу сумњивих трансакција и Одсек за сарадњу са другим државним органима.

ОДСЕК ЗА САРАДЊУ СА ДРУГИМ ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА

Тужилаштва

Надлежна тужилаштва су у току 2018. године Управи упутила 144 захтева.

Тужилаштво	Број захтева
Тужилаштво за организовани криминал	58
Виша тужилаштва	76
Основна тужилаштва	10

Образложење сумње у прање новца најчешће се везује за коруптивна кривична дела, преварне радње, ненаменско трошење средстава, проневере, недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи, недозвољена производња и стављање у промет опојних дрога, фалсификовање, све облике организованог криминала и друго.

Управа своје предмете прослеђује надлежним тужилаштвима сходно потписаном Споразуму са Републичким јавним тужилашвом од 26. априла 2017. године. У току 2018. године Управа је проследила укупно 75 информације надлежним тужилаштвима.

Тужилаштво	Број прослеђених информација
Тужилаштво за организовани криминал	27
Тужилаштво за високотехнолошки криминал	1
Виша тужилаштва	45
Основно тужилаштво	2



Највећи број анализа и информација о сумњи у активности које указују на прање новца или финансирање тероризма прослеђен је Вишем јавном тужилаштву у Београду, укупно 31 информација. Регионална распооређеност прослеђених информација по тужилаштвима приказана је у табели која следи.

Више јавно тужилаштво	Број прослеђених информација
Београд	31
Краљево	1
Ниш	3
Нови Сад	7
Сремска Митровица	1
Шабац	2

У највећем броју случајева информације су тужилаштвима прослеђене због сумње у симуловане правне послове за које постоје претпоставке да иза тих послова не стоји економска реалност (стварна купопродаја роба и услуга), корупцију, трговину наркотицима, трговину људима, фалсификовање пословне документације, разне врсте превара и везе са већ познатим криминалним групама у Републици Србији.

У складу са Законом о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције који је ступио на снагу 1. 3. 2018. године, формирана су Посебна одељења за сузбијање корупције при Вишим тужилаштвима. Наведеним законом предвиђено је да се за рад на компликованим и комплексним предметима од стране надлежног тужиоца формира тзв. “ударна група” који би чинили представници различитих државних органа. Управа за спречавање прања новца је у “ударним групама” препозната као неопходан члан. До сада су представници Управе за спречавање прања новца учествовали у раду четири “ударне групе”. Наиме, рад представника Управе за спречавање прања новца је обухватао прикупљање финансијске документације, анализу исте као и праћење извршења новчаних трансакција за одређена правна лица. Рад по предметима у две ударне групе је резултирао подизањем оптужница за више кривичних дела, између осталих и за прање новца, док је раду у две ударне групе и даље у току уз активно учествовање представника Управе.

Министарство унутрашњих послова

Министарство унутрашњих послова је у 2018. години Управи упутило 117 захтева. На захтев Министарства унутрашњих послова поред провера из расположивих база Управе (базе готовинских и сумњивих трансакција), прикупљани су подаци о прометима по рачунима (у просеку за период од 8 година), преносу новца путем платних институција и подаци из иностранства од других финансијско-обавештајних служби преко ЕГМОНТ групе.

У току анализе сумњивих трансакција које су пријављене од стране обвезника, Управа је Министарству унутрашњих послова упутила 124 захтева у којима су им достављани подаци о сумњивим активностима која указују на кривична дела из којих је незаконити стечена имовинска корист али у



исто време и тражене информације о кривичним делима, везама са криминалним групама у Републици Србији и свим другим оперативним подацима са којима располажу. Активности лица која су била предмет анализе указивала су на сумњу у легално порекло средстава, трговину наркотицима, преварне радње, злоупотребе положаја одговорних лица, трговину људима, финансирању тероризма и манипулације хартијама од вредности.

Безбедносно-информативна агенција

У току 2018. године Безбедносно-информативна агенција је Управи упутила укупно 53 захтева где је било потребно поред расположивих база проверити и промете по рачунима. Највећи број размењених информација односио се на сумњу у трговину наркотицима, трговину људима, финансирање тероризма, везу са криминалним организацијама, трансфере новца сумњивог порекла на рачуне у Републици Србији и фалсификовање идентификационих докумената од стране физичких лица.

Такође, након извршених анализа сумњивих трансакција Управа је Безбедносно-информативној агенцији на даљу надлежност проследила укупно 39 информација, са захтевом да нас обавесте о резултатима извршених провера. Најчешће се радило о страним држављанима који поседују рачуне или врше трансакције у пословним банкама у Србији, а за чије се активности може сумњати да су везана за трговину људима, наркотицима, преваре и финансирање тероризма.

Услед велике мигрантске кризе, учестале су биле и пријаве сумњивих трансакција од стране платних институција. Све такве трансакције су због сумње у финансирање тероризма, кријумчарење људима или трговину људима прослеђене Безбедносно-информативној агенцији.

Пореска управа

У 2018. години Пореска управа је Управи упутила 14 захтева за доставу података, док је Управа упутила 116 захтева Пореској управи ради провера из њихове надлежности. Захтеви Управе најчешће су се односили на сумњу да се врше симуловани правни послови са циљем извлачења готовине са рачуна правних лица, а у циљу избегавања плаћања пореских обавеза. Такође, пријаве сумњивих трансакција су се односиле на сумње вршења пореских утаја. Најчешћи препознати облици који указују на пореске утаје су били: Значајно учешће позајмица у односу на исказан целокупан промет правног лица, што указује и на сумњу да правно лице значајан део делатности обавља у сивој зони. Један део захтева Управе односио се и на повраћаје позајмица оснивача за ликвидност за које се сумња да нису биле ни извршене. Ипак се може закључити да се доминантан број предмета веже за случајеве „симулованог извлачења“ готовинског новца са рачуна правних лица чиме се смишљено избегава исказивање објективног прихода који подлеже опорезивању.

Агенција за борбу против корупције

Коруптивна кривична дела су према Националној процени ризика окарактерисана као високоризична дела за прање новца. Агенција за борбу против корупције је у току 2018. године Управи упутила 17



захтева који су се односили на сумњу у несразмеру примања и имовине функционера и повезаних лица која је пријављена Агенцији.

Народна банка Србије

Народна банка Србије је у току 2018. године у складу са тачком 6. Споразума о сарадњи у области спречавања прања новца и финансирања тероризма, закљученим између НБС и Управе, Управи упутила 15 захтева за проверу података који су се односили на пријављене трансакције обвезника (број и квалитет пријављених сумњивих и готовинских трансакција) и проверу података који се односе на лица која купују уделе у банкама.

РЕЗУЛТАТИ САРАДЊЕ СА ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА

Као један од показатеља успешне сарадње Управе за спречавање прања новца и других надлежних државних органа у Републици Србији, у 2018. години, су и **7 равоснажних пресуда за извршење кривичног дела прања новца. Наведеним пресудама је обухваћено 8 физичких лица.**

У прилог успешне сарадње Управе са другим државним органима говори и чињеница да је Управа у сарадњи са другим надлежним државним органима привремено обуставила извршење трансакција на 7 рачуна.

Рад по предметима у две ударне групе је резултирао подизањем оптужница за више кривичних дела, између осталих и за прање новца. Резултат рада једне ударне групе је поднета кривична пријава и покренут кривични поступак против већег броја лица, а између осталог и за 8 лица за кривично дело прање новца. Резултат рада друге ударне групе је поднета кривична пријава и покренут кривични поступак против 80 лица за више кривичних дела између осталих и за кривично дело прање новца. Рад по предмету у оквиру друге ударне групе, током 2018. године, резултирао са 2 пресуде за кривично дело прања новца, док су још 6 пресуде за сада на потврђивању.

Сарадња са страним финансијскообавештајним службама

У току 2018. године Управа је одговорила на 80 захтева страних финансијско-обавештајних служби. Захтеви су се углавном односили на држављане Републике Србије са рачунима у иностранству за које се сумња у везу са криминалним групама или криминалним активностима, као и на стране држављане који имају рачуне у пословним банкама у Србији или су учесници у криминалним активностима у Србији.



Управа је, у току рада по аналитичким предметима, страним финансијскообавештајним службама упутила укупно 150 захтева. Захтеви су се највећим делом односили на нерезиденте који имају рачуне или пословне активности у Србији, а због сумње у порекло средстава или пословне активности истих. Такође, део захтева упућен је страним финансијскообавештајним службама у циљу идентификовања имовине домаћих лица у иностранству.

Преглед финансијскообавештајних служби са којима је размењено највише информација у 2018. години је приказан у следећој табели:

	Захтеви страних ФОС	Захтеви Управе
Црна Гора	13	13
Словенија	9	6
Италија	3	13
Мађарска	1	8
Хрватска	1	8
Немачка	7	5
Босна и Херцеговина	5	4





ОДСЕК ЗА АНАЛИЗУ СУМЊИВИХ ТРАНСАКЦИЈА

У току 2018. године обвезници су Управи пријавили укупно 2.302 сумњивих извештаја. Преглед пријављених сумњивих извештаја по обвезницима приказан је у следећој табели:

Обвезници	Број пријављених сумњивих извештаја
Банке	690
Агенти за промет некретнина	3
Рачуновође	7
Ревизори	4
Платне институције	1.297
Лица која се баве поштанским саобраћајем	14
Осигуравајућа друштва	20
Јавни бележници	230
Адвокати	4
Овлашћени мењачи	10
Брокерско-дилерска друштва	8
Лизинг компаније	1
Остали извори	14

Као што се из горе приложене табеле може видети, највећи број сумњивих трансакција у 2018. години пријавили су платне институције и банке.

Свеобухватна образложења да се у пријављеним трансакцијама ради о сумњи у прање новца или финансирање тероризма достављају банке које поред објашњења сумње за конкретну трансакцију достављају и опширне информације о активностима пријављених лица које су претходиле самој пријави.

Сви извештаји које су платне институције пријавиле Управи као сумњиве (1.297 извештаја) прослеђени су другим државним органима на даље поступање због сумње у кријумчарење и трговину људи, као и финансирање тероризма.

Учесници у трансакцијама које су у Управи остале на праћењу, тј. где нема довољно података који поткрепљују сумњу у прање новца или финансирање тероризма, и даље се прате и након пријављених нових готовинских или сумњивих трансакција, поново анализирају и процењују.



Број пријављених сумњивих трансакција није меродаван за оцену квалитета што указује да би се требало базирати у смислу процене анализе ризика што може последично значити смањен број прослеђивања (квантитет). Такође, број примљених и прослеђених дописа ка другим државним органима не указује на недовољан квалитет информација које прима и прослеђује Управа. На основи изнетог узрок и последица нису у колизији у смислу да број прослеђених аутоматски значи и повећан квалитет.

ОДСЕК ЗА НАДЗОР УПРАВЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПРАЊА НОВЦА

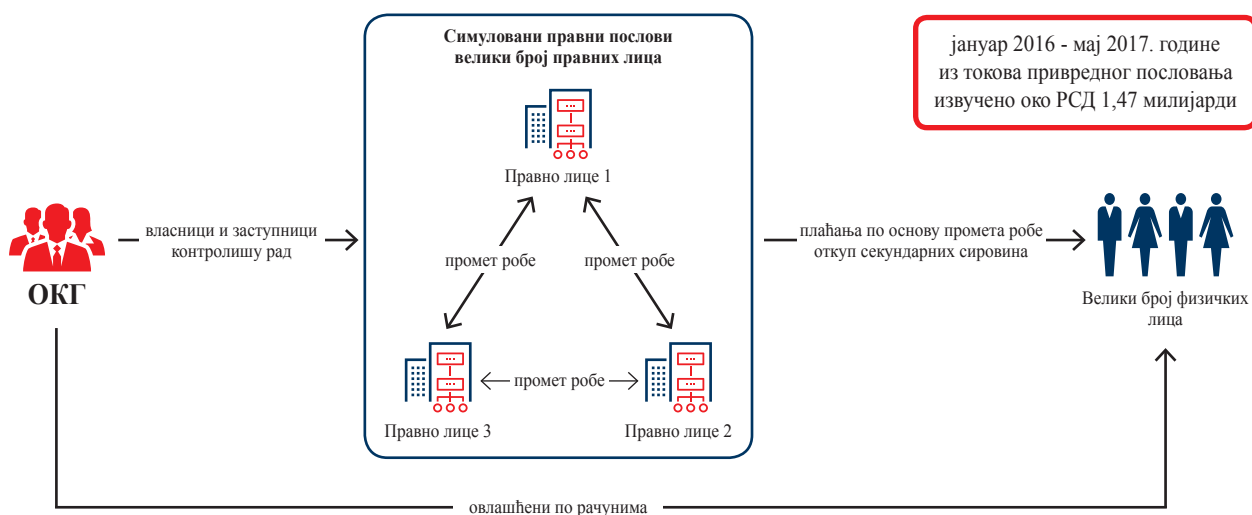
Према подацима и иницијативи одељења за аналитику о сумњивим активностима привредног друштва за пружање рачуноводствених услуга Одсек за надзор је извршио ванредну контролу и сачинио информацију о уоченим неправилностима које је контролисани субјект извршио у периоду од 2016. до 2018. године.



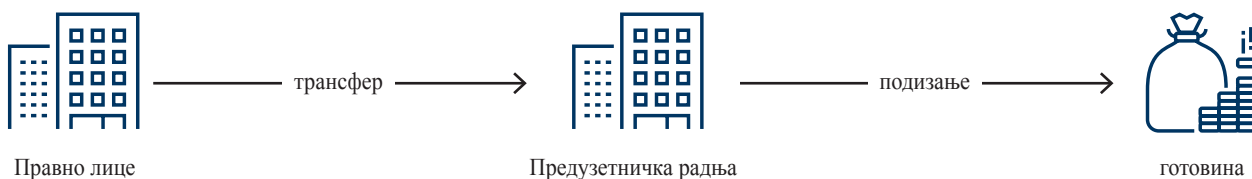
УОЧЕНЕ ТИПОЛОГИЈЕ СУМЊЕ У ПРАЊЕ НОВЦА

Анализом сумњивих трансакција које су пријављене углавном од стране банака и даље се понављају исте типологије прања новца као и претходних година:

- 1. Симуловани правни послови:** Средства се без јасне економске оправданости трансферишу између већег броја правних лица, међусобно повезаних. На крају се средства трансферишу са рачуна правних лица на рачуне физичких лица, а по основу откупа секундарних сировина. Лице средства одмах по приспећу подиже са рачуна.

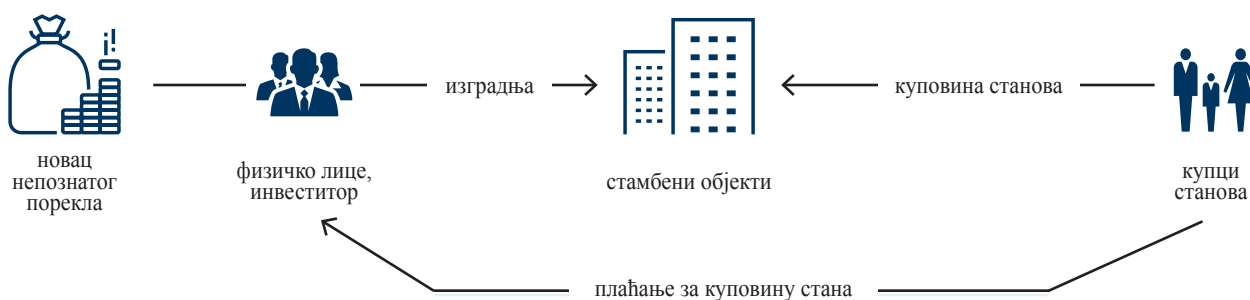


- 2. Извлачење средстава са рачуна правног лица преко предузетника:** Физичко лице отвара предузетничку радњу, а у циљу извлачења средстава са рачуна правног лица које је под његовом управљачком контролом, а у оквиру позитивних законских прописа. Средства се са рачуна правног лица трансферишу у корист предузетничке радње (максимално до РСД 6.000.000,00), а затим се подижу са рачуна предузетничке радње. Као типологија која јасно указује на сумње организованог извлачења новца организатора извесног правног лица је, низ основаних предузетничких друштава (ПР – паушално плаћање пореза), све повезана са одређеним правним лицем који током паушалне године уплаћује новац на предузетничке радње, обично по основу извршења „фиктивних услуга“, до законског лимита, који се потом подиже и уручује организатору посла (власнику правног лица).

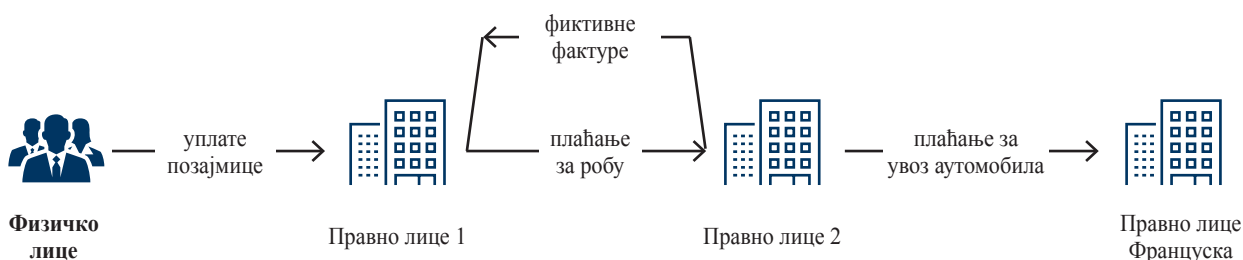


3. **Прање новца преко физичких лица инвеститора:** Физичко лице убацује новац непознатог порекла у изградњу стамбених јединица које имају регулисану грађевинску документацију за изградњу. Међутим, већу сумњу у прање новца постоји у инвестирање стамбено пословних објеката који немају грађевинску дозволу. У таквим случајевима обично нема надзора у поступку изградње. Након изградње врши се легализација објеката (станови) који су предмет продаје (најчешће у готовини).

На тај начин се „споран новац“ легализују, остварује се приход (најчешће готовински) и капитална добит који су ван домашаја пореских органа.

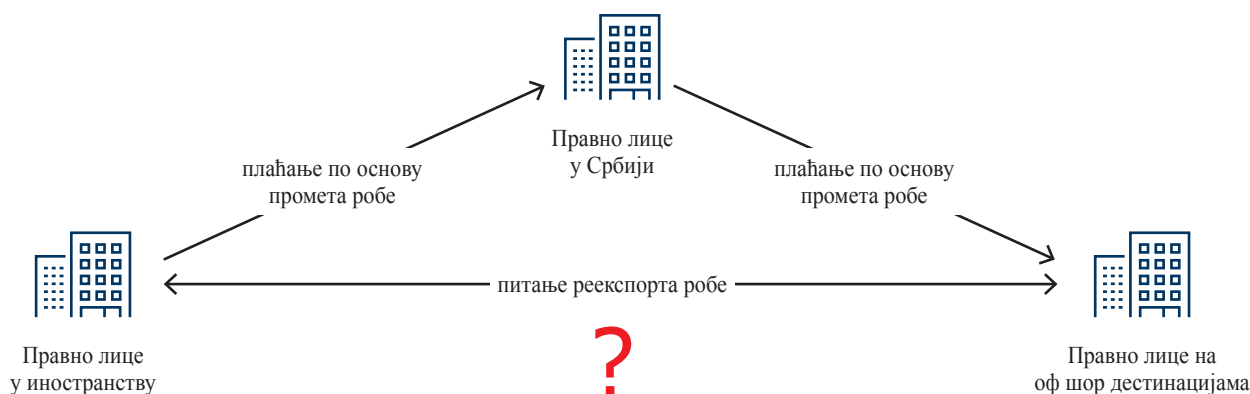


4. **Трговина аутомобилима и прање новца:** Наведена делатност за коју је уочена нарочита пословно – законска нерегуларност. Новац непознатог порекла, за који се сумња да потиче од нелегалне трговине половним аутомобилима уплаћује се по основу позајмице оснивача за ликвидност у корист правног лица које се бави продајом аутомобила. Правно лице га даље по основу фиктивних фактура трансферише у корист другог правног лица са чијих рачуна се врше плаћања ка правним лицима у иностранству по основу куповине аутомобила.



5. **Послови реекспорта, „транзитне трансакције“ неповезаних правних лица у међународном платном промету:** Кад је реч о сумњивим активностима у пословима реекспорта, уочене су спољнотрговински послови реекспорта иза којих не стоји стварно кретање робе од испоручиоца до примаоца робе што побуђује сумње у фиктивну циркулацију новца са циљем да се новац раслојава преко више корисника у разним земљама са циљем да се прикрије права сврха интеграције и порекла истог. Такође, уочени су случајеви раслојавања новца високих износа у међународном платном промету иза кога не постоји реална економска сврха. Обично се ради о „транзитним трансакцијама“ које потичу од фирме организатора у иностранству која усмерава новац на српску

фирму, обично по основу услуга, који се одмах, истог дана трансферише, такође по основу фактурисаних услуга на рачун осталих фирми које су често лоциране у офф шор зонама. У оваквим случајевима тешко се препознаје права делатност фирме организатора и претпоставља се да им је права сврха прикривање и раслојавање „прљавог новца“ или активности пореских превара (ПДВ - у систему ЕУ).



УОЧЕНИ ТРЕНДОВИ И ИЗАЗОВИ У БОРБИ ПРОТИВ ПРАЊА НОВЦА

1. УЛАГАЊА ГОТОВИНЕ НЕПОЗНАТОГ ПОРЕКЛА У ГРАЂЕВИНСКИ СЕКТОР И СЕКТОР НЕПОКРЕТНОСТИ

У односу на протекле године, тако и током 2018. године се уочава већ устаљени тренд инвестирања готовине, или новца који потиче из непознатог порекла, као и од организованог криминала, или појединаца криминалаца. Ове наводе потврђује и сарадња са државним органима у истражним радњама у вези са проверама токова новца извршених у сектору грађевинарства или у промету непокретности, као и сачињена Национална процена ризика од прања новца и финансирања тероризма током 2018. године, у којој је истакнут висок ризик од прања новца грађевинског сектора.

2. ФИНАНСИЈСКЕ ОПЕРАЦИЈЕ ПРЕКО НЕРЕЗИДЕНТНИХ РАЧУНА

Све више се уочава тренд трансфера новца преко нерезидентних рачуна страних правних и физичких лица у банкарском сектору Републике Србије. Поставља се питање и намеће сумња, у смисао и економско-правну оправданост финансијског промета за поједине нерезиденте кад се ради о реекспортним пословима роба и услуга. Додатним анализама, укључујући и међународне провере, те поготово вршењем непосредних контрола, дошло би се до оправданости сумњи, као и до сегментације специфичних трговинских послова (одређене робе или услуге), који се фиктивно користе, да ли за карусел преваре или чисто прање новца, или комбиновано.



3. ПОРЕСКЕ УТАЈЕ

Наставља се тренд уочавања сумње у вршење кривичних дела привредног криминала - пореске утаје. Томе у прилог иде констатација да је чак повећан број прослеђених предмета Пореској управи у односу на 2016 годину. И даље су присутне појаве симулованих послова, фиктивне радње преноса новца и извлачење готовине преко рачуна физичких лица и предузетника. Исто тако се структурира фиктивно - лажно пословање ради неисказивања пореских обавеза због избегавања легалног промета роба, или се са друге стране лажно исказује право на повраћај пореза. У оба случаја се пре свега мисли на ПДВ. Искуства и сарадња са надлежним државним органима указују да постоје, или стално настају, организоване криминалне групе чији је искључиви циљ да у корист својих клијената, или личну корист, чине смишљене фискалне преваре – утаје пореза, што недвосмислено наноси огромну штету буџету Републике Србије.

4. МОДАЛИТЕТ НЕЗАКОНИТОГ ИЗВЛАЧЕЊА НОВЦА ДОМАЋИХ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА У МЕЂУНАРОДНОМ ПЛАТНОМ СИСТЕМУ

Поучени искуствима и позитивном праксом откривања незаконитог извлачења новца са рачуна, професионално организоване криминалне групе креирају нове и сложеније модалитете извлачења новца. Уочена је пракса међународног фактора, у смислу да се новац домаћих правних лица која желе да извуку готовину уплаћује директно, или посредно на нерезидентне рачуне страних фирми у земљи (организатору), или се, пак трансферише преко посредних фирми на нерезидентни рачун (организатора) пружаоца услуга (фиктивних) у земље окружења, а потом се преко бројних курира новац враћа у готовину, већином непријављен на граници наручиоцима посла, након подизања ефективног новца са банковног рачуна (организатора) у дотичној земљи.

5. СПОЉНО ТРГОВИНСКИ ПОСЛОВИ – ПРИМЕЂЕНИ ГРАНСКИ СЕКТОРИ – ДИСТРИБУЦИЈА ДОБАРА

Оно што је уочено као појава, а треба истаћи, је циркулација значајног готовинског новца у пословима са увозом и прометом разних типова аутомобила на домаћем тржишту. Познато је да је увоз аутомобила, нарочито половних, и током 2018 године био изузетно висок. Уочене су финансијске активности које указују на нерегуларности у робно – новчаној неравнотежи када се ради о увозу, промету и измирењу финансијских обавеза и ликвидности фирми које прометују, пре свега половне аутомобиле. Такође, уочени су значајни трендови високих готовинских позајмица ради покрића ликвидности по рачуну у смислу плаћања насталих обавеза јер исказани приливи од уплате пазара или прилива на рачуне никако не могу покрити настале обавезе. Директне и учестале контроле су потврдиле сумње, јер је у многим случајевима откривено да продаја иде на црно или у нереално исказаним вредностима по артиклима, те да из тог разлога нема адекватног обрачуна и уплата фискалних обавеза. У оваквим случајевима ради се о активностима са готовином у фазама плаћања набавке, промета (продаје) на домаћем тржишту, откупа девиза за положену готовину, те у складу са тим лажног и штимованог исказивања целокупног пословања. Из тог разлога се може ова врста сектора послова са увозом половних аутомобила сврстати у високоризичне у погледу сумње у прање новца. Тренд ће се вероватно наставити, јер је у догледно време најављен даљи увоз заснован на интересовању тржишта Србије и жеље да се ЕУ реши половних аутомобила.



6. КРИПТО ВАЛУТЕ (ВИРТУЕЛНЕ ВАЛУТЕ)

Као што је истакнуто у Извештају за 2017. годину, тако и за 2018. годину, а вероватно ће то бити и за наредне године, изазов за хипотетичку претњу од прања новца у блиској будућности је појава крипто валута (виртуелних валута). Ту се мисли на саму производњу и стављање у промет тако произведене, креиране валуте, или класична купопродаја, а већ је свима познато да је успостављена и глобална берзанска купопродаја. Технолошки развој омогућава креирање безброј крипто валути и тешко је предвидети шта ће се из тога све изродити у смислу њихове намене, корисности и оправданости постојања. Пракса нас учи да је флукуација вредности тих валута учестала и да нагло расте или опада. Вероватно на ту чињеницу утичу шпекулативне радње изазиване појачаном тражњом и растом цена. Оно што забрињава монетарне власти је огромна количина новца која се конвертује у крипто валуте. Спомињу се стотине милијарди УС долара које се селе са једних на друге рачуне у прилично анонимном (виртуелном) окружењу пословања.

Србија није имуна на растући тренд трговања крипто валутама. Финансијски сектор евидентира салдирања (обично преко кредитних картица) све већег учешћа бројних играча на том пољу. С обзиром на приличну анонимност у ланцу трговања и поседовања виртуелних новчаника, ово је уједно и примамљива прилика криминалним организацијама или криминалцима да искористе ову поприлично недефинисану и нерегулисану новонасталу индустрију за своје криминалне радње и прање новца. Сигурно можемо рећи, у скорој будућности ће бити доста изазова и неопходних радњи око успостављања добре превентиве и контроле сектора крипто валута, а пре свега ту се мисли на дефинисању и идентификацији носиоца посла, учесника у трговању, праћењу, као и контроле кретања токова новца која подлежу конверзији новца у крипто валуте и обрнуто.

7. ДИГИТАЛНА ЕКОНОМИЈА

Све је већа примена информационо технолошких достигнућа у привређивању. У циљу унапређења пословања и конкурентности креирају се нови производи на ИТ платформама, нарочито у сегменту услуга, а ту се поготово мисли на секторе банкарства и факторинга. Циљ је унапређење пословања привредних друштава без личног присуства, он – лајн контакта и размене добара и услуга уз салдирање трансакција преко посебно креираних платформи. У овим случајевима носиоцу – креатору платформе електронског пословања, и уједно обвезнику по ЗСПН, проблем који може настати је непотпуна идентификација клијената (у смислу законских одредби – упознај свог клијента). То даље може узроковати недовољно познавање пословања клијената (праћење клијента). Уз наведене потенцијалне проблеме треба узети у обзир и брзину операција на платформама и број приступних клијената (фреквенција клијената). Због свега наведеног, регулатори и надзорни орган ће морати уложити напор у смислу тумачења и регулисања тако креираних „нових производа“ са циљем да се подржи развој дигиталне економије, а уједно да се нови производи уподобе у контексту законске регулативе.

8. ПРЕКОГРАНИЧНЕ ПРЕТЊЕ

Кад је о прекограничним претњама реч, искуства у раду Управе указују на праксу описану у делу Извештаја под насловом „Уочене типологије сумње у прање новца“ под тачком 5. Извештаји обвезника и покренуте истраге указују на сумњиве реекспортне послове за које нема реалног



покрића у робама, као и послови „фиктивних“ прекограничних трансфера са циљем да се новац раслојава, трансферише и интегрише великом брзином, где су укључене фирме из неколико земаља, а нарочит ризик долази од оф шор фирми. С тим у вези постоји и вероватноћа ПДВ превара у оквиру земаља ЕУ. Нису искључене ни „игре“ у вези са трансферним ценама, ако се ради о повезаним лицима са циљем да се изигра порески систем. Оваква искуства указују на потребу ближе међународне сарадње како би предупредиле описане спољнотрговинске радње.

ГРУПА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА

Надлежност Групе за спречавање финансирања тероризма су студијско-аналитички и студијско-оперативни послови који се односе на: пријем, евидентирање и унос извештаја у базу података, анализу примљених извештаја на дневном нивоу и других информација које достављају обвезници по Закону о спречавању прања новца и финансирања тероризма а који се односе на финансирање тероризма; израду захтева за достављање података од обвезника, државних органа, као и страних финансијско-обавештајних служби; прикупљање и анализу података на иницијативу државних органа за покретање поступка прикупљања података у Управи; израду одговора на захтеве државних органа који се односе на финансирање тероризма; давање препорука обвезницима о пријави сумњивих трансакција у вези са финансирањем тероризма; учествовање у изради типологија и трендова финансирања тероризма; учествовање у изради процене ризика од финансирања тероризма на националном нивоу; обавља и друге послове из делокруга Сектора.

Сарадња са другим државним органима у Републици Србији

У 2018. години Република Србија је израдила нову Националну процену ризика од финансирања тероризма са пратећим Акционим планом. Ризик од финансирања тероризма је оцењен као средњи, док највећу претњу од тероризма представљају страни терористички борци, тачније њихов повратак са ратишта у Сирији.

Група такође врши и послове који су у надлежности Управе у вези са Законом о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење. Наведени закон је доживео измене и од 31.05.2018. године се односи и на ограничавање ширења оружја за масовно уништење. Наведене измене су утицале на повећање оцене техничке усклађености Републике Србије са ФАТФ-овом Препоруком 7 – „Циљане финансијске санкције у вези са ширењем оружја за масовно уништење“ са „неусклађено“ на „у великој мери усклађено“. Наведено потврђује напредак у систему борбе против финансирања тероризма и ширења оружја за масовно уништење Републике Србије.



У складу са одредбама Закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење, Влада Републике Србије је, 20.12.2018. године, донела Решење о стављању на листу означених лица. Свих седам лица која су стављена на листу домаћих означених лица су првостепено осуђена у априлу 2018. године због извршења кривичних дела повезаних са тероризмом, од чега су четири лица осуђена за финансирање тероризма.

Управа је током 2018. године развила апликацију за претрагу лица и утврђивање да ли се одређено лице налази на листама означених лица, како оних означених од стране Владе Републике Србије, тако и оних са листа санкција Савета безбедности Уједињених нација. Наведена апликација је јавно доступна на интернет презентацији Управе за спречавање прања новца (www.unsearch.apml.gov.rs).

У сарадњи са БИА-ом, РЈТ-ом, ТОК-ом, Министарством правде, МУП-ом, Министарством одбране и МСП-ом, чланови Групе раде и послове на изради Закона о националној бази података за борбу против тероризма. Током 2018. године је завршена јавна расправа и финализован је Нацрт закона, али очекивано доношење наведеног закона је одложено за 2019. годину због обавеза ученика израде закона у другим активностима везаним за отклањање замерки ФАТФ-а, укључујући и израду Националне процене ризика од финансирања тероризма са пратећим Акционим планом.

У циљу ширења свести о ризицима од злоупотребе непрофитног сектора у сврху финансирања тероризма, Управа за спречавање прања новца је, у сарадњи са Канцеларијом за сарадњу са цивилним друштвом Владе Републике Србије, ОЕБС-ом, Тужилаштвом за организовани криминал и појединим невладиним организацијама наставила састанке са представницима непрофитног сектора. У мају 2018. године одржана су два састанка на тему ризика од и модалитета злоупотребе непрофитног сектора, у Нишу и Новом Саду. За присуство наведеним састанцима се пријавило преко 80 представника непрофитног сектора. У новембру 2018. године, одржано је представљање Националне процене ризика од прања новца и финансирања тероризма представницима организација цивилног друштва.

Такође у сарадњи са ОЕБС-ом, у априлу 2018. године, израђена је публикација о ризицима од злоупотребе непрофитног сектора од стране терориста која се налази и на интернет презентацији Управе.

Током 2018. године, формирана је међуресорна Радна група за вршење контроле над непрофитним организацијама у којој су чланови Групе за спречавање финансирања тероризма активни ученици. Важно је напоменути да је наведена Радна група израдила Процедуре и критеријуме за вршење обједињеног надзора над непрофитним организацијама, документ којим се јасно дефинишу израде планова надзора, његово спровођење и извештавање о спроведеном обједињеном надзору, а на основу којег је успостављен заједнички рад више инспекцијских надзорних органа на контроли непрофитних организација.

Осим активности на изради стратешких докумената, Група за спречавање финансирања тероризма има интензивну сарадњу са БИА-ом и СБПТЕ-ом МУП-а Републике Србије по питању прикупљања и анализе финансијских података лица за која се сумња да су укључена у терористичке активности.



Током 2018. године, Група за спречавање финансирања тероризма је поступала по 25 захтева БИА-е и 37 захтева СБПТЕ-а. Прикупљање и анализа података из наведених захтева је вршена у 45 аналитичких предмета.

Група за спречавање финансирања тероризма је БИА-и упутила укупно 39 захтева из 27 предмета, док је СБПТЕ-у упућено 20 захтева из 8 предмета.

Упућена је и једна информација Тужилаштву за организовани криминал након што је утврђено да предметно лице може бити предмет интересовања наведеног тужилаштва у оквиру истраге убиства које је окарактерисано као терористички акт.

Сарадња са страним ФОС-овима

Током 2018. године, Група за спречавање финансирања тероризма је упутила 10 захтева и једну спонтану информацију страним ФОС-овима због сумње у повезаности лица из дописа са финансирањем тероризма. Стани ФОС-ови су упутили 6 захтева и 3 спонтане информације Управи у којима се наводи сумња у повезаност лица са тероризмом.

Анализа сумњивих извештаја

Група за спречавање финансирања тероризма врши анализу свих сумњивих извештаја које достављају агенти за пренос новца (пошта, платне институције и банке које врше наведену услугу) и анализу доставља безбедносним службама. Током 2018. године, примљено је укупно 1.297 извештаја који обухватају 9.533 сумњивих трансакција.

Обвезници су пријавили 27 сумњивих извештаја у којима је директно идентификована сумња у финансирање тероризма. Од наведених извештаја 20 се везује за већ отворене предмете, док су на основу 7 сумњивих извештаја отворени нови предмети.

НАДЗОР НАД ПРИМЕНОМ ЗАКОНА КОД РАЧУНОВОЋА, РЕВИЗОРА И ФАКТОРИНГ ДРУШТАВА

Управа, у складу са одредбама члана 104. став 1. тачка 1) и члана 105. став 1. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17), врши посредан и непосредан надзор над применом овог закона код следећих обвезника:

- друштва за ревизију,
- факторинг друштва, и
- предузетника и правних лица која се баве пружањем рачуноводствених услуга

(у даљем тексту: обвезници).



Управа је у 2018. години вршила посредан и непосредан надзор обвезника над применом Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 20/09, 72/09, 91/10 и 139/14), који се примењивао до 1. априла 2018. године и надзор над применом Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17), који се примењује од 1. априла 2018. године.

Посредан надзор врши се слањем Упитника о активностима обвезника у области спречавања прања новца и финансирања тероризма (у даљем тексту: Упитник) и анализом добијених одговора. Критеријум на основу којих се утврђује којим обвезницима ће се слати Упитник, кад је реч о предузетницима и правним лицима која се баве пружањем рачуноводствених услуга, је број запослених,



годишњи приход и нето добитак правног лица или предузетника. Када су у питању друштва за ревизију и факторинг друштва, Упитник је послат свим наведеним друштвима, будући да је њихов број у Републици Србији мали (у Републици Србији у 2018. години је било регистровано 69² друштава за ревизију и 14 факторинг друштава).

Непосредан надзор обавља се у просторијама контролисаног субјекта, увидом у опште и појединачне акте, евиденције и документацију, као и пословне књиге, изводе рачуна, кореспонденције и друга документа у просторијама субјекта надзора или правног лица са којима је субјект надзора директно или индиректно повезан, узимањем изјаве од одговорног лица или осталих запослених у субјекту надзора, као и тражењем података од државних органа и ималаца јавних овлашћења и прегледом документације.

Приликом израде Плана непосредног надзора за 2018. годину примењен је приступ заснован на процени ризика, који подразумева да ће обвезници, за које се оцени да приликом обављања своје регистроване делатности имају већу изложеност ризику од прања новца и финансирања тероризма, имати приоритет код утврђивања динамике Плана надзора.

Као критеријуми за оцену изложености ризику од прања новца и финансирања тероризма, коришћени су следећи елементи:

1. Резултати Националне процене ризика од прања новца и финансирања тероризма, према којима су с аспекта секторске изложености претњи од прања новца ревизори изложени средње-ниској претњи од прања новца, рачуновође средње-високој, а факторинг друштва ниској претњи од прања новца, а с аспекта секторске рањивости сектор ревизора је оцењен као ниско рањив, а сектор рачуновођа као средње рањив у односу на друге нефинансијске секторе, док је сектор факторинга оцењен као ниско рањив сектор у односу на друге финансијске секторе;
2. Резултати посредног надзора – у случају да они указују на то да постоје одређене неправилности, непосредан надзор ће се користити у циљу утврђивања чињеничног стања;
3. Број запослених код обвезника;
4. Годишњи приход обвезника;
5. Сазнања која су добијена од стране других државних органа, као и НН лица;
6. Сазнања добијена претрагом база података Управе.

У спровођењу надзора над применом Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма код обвезника у надлежности Управе, инспектори контролишу које радње и мере обвезници предузимају ради спречавања и откривања прања новца и финансирања тероризма. Непосредан надзор обухвата најмање:

²⁾ Податак је преузет са сајта Коморе овлашћених ревизора – www.kor.rs



1. да ли је обвезник испунио обавезу израде анализе ризика у складу са Смерницама за процену ризика од прања новца и финансирања тероризма код друштава за ревизију, предузетника и правних лица која се баве пружањем рачуноводствених услуга и факторинг друштава;
2. да ли обвезник спроводи радње и мере за спречавање и откривање прања новца и финансирања тероризма пре, у току и након успостављања пословног односа и да ли су обвезници:
 - спроводили радње и мере познавања и праћења странке, односно да ли су утврдили и проверили идентитет странке и да ли су утврдили и проверили идентитет стварног власника странке;
 - достављали информације, документацију и податке Управи за спречавање прања новца;
 - именовали овлашћено лице и његовог заменика за вршење појединих радњи и мера за спречавање и откривање прања новца и финансирања тероризма и члана највишег руководства који је одговоран за примену Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма, као и да ли су доставили акт о именовању наведених лица Управи за спречавање прања новца у законском року;
 - израдили програм годишњег стручног образовања, оспособљавања и усавршавања запослених и дали су такав програм реализовали, односно дали су обезбедили редовно стручно образовање, оспособљавање и усавршавање запослених;
 - обезбедили редовну унутрашњу контролу извршавања обавеза из Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма и сачинили извештај о извршеној унутрашњој контроли и предузетим мерама након те контроле у законском року;
 - израдили листу индикатора за препознавање сумњивих трансакција;
 - водили евиденције и да ли су обезбедили заштиту и чување података из тих евиденција;
 - извршавали друге радње и мере прописане Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма.

Посредан надзор у 2018. години

Управа је у 2018. години вршила посредне контроле над друштвима за ревизију, предузетницима/ правним лицима која се баве пружањем рачуноводствених услуга и факторинг друштвима слањем Упитника о активностима обвезника у области спречавања прања новца и финансирања тероризма.

Основни циљеви сачињавања Упитника су: сагледавање тренутног стања познавања обавеза које обвезници имају у складу са Законом и њихових активности у складу са Законом; индиректно праћење развоја система спречавања прања новца и финансирања тероризма; сагледавање разумевања прописа о спречавању прања новца и финансирања тероризма.

Питања у Упитнику подељена су у пет целина: општи подаци о обвезнику, активност обвезника, подаци о странкама, достављање података Управи за спречавање прања новца и остале радње и мере које обвезник обавља.

Укупан број друштава за ревизију у 2018. години у Републици Србији је износио 69. Управа је у претходној години свим регистрованим друштвима за ревизију послала Упитник и дат им је рок од 20 дана да одговоре на исти. Посредна контрола је вршена над 68 друштава за ревизију (од чега су



два друштва у ликвидацији), а за једно друштво за ревизију Управа је добила обавештење да је престало са радом услед ликвидације. У току 2018. године послате су четири ургенције друштвима за ревизију, након којих су три друштва за ревизију доставила потребне одговоре, а у погледу једног друштва за ревизију посредна контрола је у току и наставља се у 2019. години, тако да је у 2018. години посредна контрола завршена над 67 друштава за ревизију.

Укупан број предузетника и правних лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга у Републици Србији у 2018. години је био преко 7500. У 2018. години посредна контрола вршена је у току целе године по различитим критеријумима, слањем Упитника. Посредном контролом је у 2018. години било обухваћено 299³ предузетника и правних лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга, којима је уз Упитник послат допис, у ком су обавештени да су обвезници у складу са чланом 4. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма и дат им је рок од 20 дана у ком треба да доставе попуњен Упитник. Од укупног броја предузетника и правних лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга, 165 контролисаних субјеката су били предузетници, а 134 правна лица – друштва са ограниченом одговорношћу. Над 203 предузетника и правних лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга посредна контрола је у 2018. години завршена, а над 96 предузетника и правних лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга посредна контрола је у току, те се наставља у 2019. години. Од укупног броја предузетника и правних лица који се баве пружањем рачуноводствених услуга који нису доставили одговор на Упитник, 36 рачуновођа није доставило одговор на Упитник након прве ургенције, а 10 рачуновођа то није учинило ни након друге Ургенције.

Укупан број факторинг друштава у Републици Србији, регистрованих у Агенцији за привредне регистре, је 14 друштава. Ова друштва су такође у 2018. години била обухваћена посредном контролом од стране Управе, што значи да су им достављени Упитници. Једно факторинг друштво је обавестило Управу да је престало са пружањем факторинг услуга и да врши само наплату потраживања, за једно факторинг друштво достављање Упитника је било безуспешно, али се дошло до сазнања да се више не бави пружањем факторинг услуга и да је престало са радом, а једно факторинг друштво је доставило решење Министарства финансија о престанку одобрења за обављање послова факторинга, тако да је у 2018. години посредан надзор вршен над 11 факторинг друштава. Дописом уз Упитник факторинг друштва су обавештена да су обвезници у складу са Законом, с обзиром да је, као што је напред речено, од 1. априла 2018. године, Управа преузела надзор, поред домаћег, и над међународним факторингом. У 2018. години посредан надзор је завршен над 10 факторинг друштава, док је над једним факторинг друштвом посредна контрола у току и наставља се у 2019. години. У 2018. године послате су две ургенције факторинг друштвима.⁴

Обвезници, који су били предмет посредне контроле, су дописом уз Упитник обавештени да је донет нов Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник Републике Србије“, број 113/17), који се примењује од 1. априла 2018. године, као и о роковима за усаглашавање свог пословања са новодонетим законом. Поред наведеног, дописом уз Упитник обвезници су обавештени да је Управа 8. фебруара 2018. године донела Смернице за процену ризика од прања новца и финансирања

³⁾ Поред наведеног, пет рачуновођа је самоиницијативно доставило попуњен Упитник.

⁴⁾ Једна ургенција је послата факторинг друштву и исто је одговорило на ургенцију уз образложење да је Упитник послат редовном поштом, те је констатовано да упитник није достављен Управи, а друга ургенција је послата факторинг друштву, које је као одговор доставило обавештење да је у блокади и да не обавља делатност.



тероризма код друштава за ревизију, предузетника и правних лица која се баве пружањем рачуноводствених услуга и факторинг друштава број: ОН-000001-0074/2018 и да је потребно да у року одређеном Смерницама своје унутрашње акте ускладе са истим. Након усвајања Националне процене ризика, свим друштвима за ревизију, Комори овлашћених ревизора, свим факторинг друштвима, Привредној комори Србије и струковним удружењима за рачуновође је послат сажетак Процене ризика од прања новца и процене ризика од финансирања тероризма у Републици Србији.

Поред наведеног, обвезници су у току посредне контроле, у допису са захтевом за доставу података, обавештени да су Смернице ажуриране 7. септембра 2018. године, тако да су истим обухваћени и резултати Процене ризика од прања новца и процене ризика од финансирања тероризма у Републици Србији.

Такође, у децембру 2018. године сва друштва за ревизију, Комора овлашћених ревизора, сва факторинг друштва, Привредна комора Србије и струковна удружења рачуновођа су обавештени да су донете и на сајту Управе објављене нове листе индикатора за препознавање сумњивих трансакција и лица за сваку групу обвезника над којима надзор врши Управа, као и да се наведене листе примењују од 15. јануара 2019. године.

Поред наведеног, Управа је у децембру 2018. године свим друштвима за ревизију, свим факторинг друштвима и струковним удружењима за рачуновође слала Упитник о активностима друштва за ревизију и самосталног ревизора, факторинг друштва, предузетника и правних лица која се баве пружањем рачуноводствених услуга у вези са ограничавањем располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење, ради обавештавања о њиховим обавезама по наведеном закону.

Такође, сви обвезници, који су били предмет посредне контроле, путем дописа су обавештени о доношењу Закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење („Службени гласник РС“, бр. 29/2015, 113/2017 и 41/2018) и њиховим обавезама прописаним овим законом.

Непосредан надзор у 2018. години

У 2018. години Управа за спречавање прања новца вршила је три непосредне контроле над обвезницима. Једна непосредна контрола обављена је над друштвом за ревизију, једна над предузетником који се бави пружањем рачуноводствених услуга, а једна над правним лицем које се бави пружањем рачуноводствених услуга. У свим непосредним контролама, које су обављене у 2018. години, утврђене су неправилности.

Укупан број привредних престапа и прекршаја утврђених у непосредним контролама, које су извршене у 2018. години, је 19.

Приликом непосредног надзора првог контролисаног субјекта – друштва за ревизију, инспектори су утврдили следеће неправилности:

- контролисани субјект није утврдио поступак по коме утврђује да ли је странка или стварни власник странке домаћи функционер у складу са Смерницама, чиме је повређен члан 38. став 1. новог Закона и извршен привредни преступ из члана 118. став 1. тачка 34) и став 2. новог Закона;



- контролисани субјект Управи није доставио податке о личном имену и називу радног места вршиоца дужности заменика овлашћеног лица најкасније у року од 15 дана од дана именованја, чиме је повређен члан 42. став 3. раније важећег Закона, нити је доставио податке о личном имену и називу радног места члана највишег руководства одговорног за примену новог Закона, чиме је повређен члан 52. став 3. новог Закона и извршен привредни преступ из члана 119. став 1. тачка 15) и став 2. новог Закона.

Приликом непосредног надзора другог контролисаног субјекта – предузетника који се бави пружањем рачуноводствених услуга, инспектори су утврдили следеће неправилности:

- контролисани субјект није израдио анализу ризика од прања новца и финансирања тероризма, а што је био дужан да изради у складу са смерницама, чиме је повређен члан 7. став 1. раније важећег Закона и извршен прекршај из члана 90. став 1. и став 2. раније важећег Закона за извршену радњу из члана 88. став 1. тачка 1) раније важећег Закона;
- контролисани субјект није на начин прописан чланом 15. став 2. раније важећег Закона утврдио и проверио идентитет странака изабраних методом случајног узорка, чиме је извршен прекршај из члана 90. став 1. и став 2. раније важећег Закона за извршену радњу из члана 88. став 1. тачка 9) раније важећег Закона;
- контролисани субјект није именовао овлашћено лице у складу са чланом 39. раније важећег Закона, чиме је извршен прекршај из члана 90. став 1. и став 2. раније важећег Закона, за извршену радњу из члана 88. став 1. тачка 30) раније важећег Закона;
- контролисани субјект није обезбедио редовно стручно образовање, оспособљавање и усавршавање запослених, чиме је повређен члан 43. став 1. раније важећег Закона и извршен прекршај из члана 90. став 1. и став 2. раније важећег Закона, за извршену радњу из члана 89. став 1. тачка 9) раније важећег Закона;
- контролисани субјект није израдио програм годишњег стручног образовања, усавршавања и оспособљавања запослених за 2017. годину, чиме је повређен члан 43. став 3. раније важећег Закона и извршен прекршај из члана 90. став 1. и став 2. раније важећег Закона, за извршену радњу из члана 89. став 1. тачка 10) раније важећег Закона;
- контролисани субјект није обезбедио редовну унутрашњу контролу и сачинио извештај о истој, чиме је повређен члан 44. раније важећег Закона и извршен прекршај из члана 90. став 1. и став 2. раније важећег Закона, за извршену радњу из члана 88. став 1. тачка 32) раније важећег Закона;
- контролисани субјект није чувао податке и документацију у вези са странком и успостављеним пословним односом у прописаном року, чиме је повређен члан 77. став 1. раније важећег Закона и извршен прекршај из члана 90. став 1. и став 2. раније важећег Закона, за извршену радњу из члана 88. став 1. тачка 39) раније важећег Закона;
- контролисани субјект није водио потпуне евиденције, односно евиденције које води нису садржале све прописане податке, чиме је повређен члан 81. став 1. раније важећег Закона и извршен прекршај из члана 90. став 1. и став 2. раније важећег Закона, за извршену радњу из члана 89. став 1. тачка 12) раније важећег Закона.

Приликом непосредног надзора другог контролисаног субјекта – правног лица које се бави пружањем рачуноводствених услуга, инспектори су утврдили следеће неправилности:

- контролисани субјект није израдио анализу ризика од прања новца и финансирања тероризма, а што је био дужан да учини у складу са смерницама, чиме је повређен члан 7. став 1. раније важећег Закона и извршен привредни преступ из члана 88. став 1. тачка 1) и став 2. раније важећег Закона;



- контролисани субјект није на начин прописан чланом 15. став 2. раније важећег Закона утврдио и проверио идентитет странака изабраних методом случајног узорка, чиме је извршен привредни преступ из члана 88. став 1. тачка 9) и став 2. раније важећег Закона;
- контролисани субјект није обавестио Управу о случајевима када су у вези са трансакцијом или странком постојали основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма, чиме је повређен члан 37. став 2. раније важећег Закона и извршен привредни преступ из члана 88. став 1. тачка 29) и став 2. раније важећег Закона;
- контролисани субјект није именовано овлашћено лице за вршење појединих радњи и мера за спречавање и откривање прања новца и финансирања тероризма, чиме је повређен члан 39. раније важећег Закона и извршен привредни преступ из члана 88. став 1. тачка 30) и став 2. раније важећег Закона;
- контролисани субјект није обезбедио редовно стручно образовање, оспособљавање и усавршавање запослених, чиме је повређен члан 43. став 1. раније важећег Закона и извршен привредни преступ из члана 89. став 1. тачка 9) и став 2. раније важећег Закона;
- контролисани субјект није израдио програм годишњег стручног образовања, усавршавање и оспособљавања запослених за 2017. годину, чиме је повређен члан 43. став 3. раније важећег Закона и извршен привредни преступ из члана 89. став 1. тачка 10) и став 2. раније важећег Закона;
- контролисани субјект није обезбедио редовну унутрашњу контролу и сачинио извештај о истој за 2017. годину, чиме је повређен члан 44. раније важећег Закона и извршен привредни преступ из члана 88. став 1. тачка 32) и став 2. раније важећег Закона;
- контролисани субјект није израдио листу индикатора за препознавање сумњивих трансакција, чиме је повређен члан 50. став 1. раније важећег Закона и извршен привредни преступ из члана 88. став 1. тачка 33) и став 2. раније важећег Закона;
- контролисани субјект није водио потпуне евиденције, односно евиденције које је водио нису садржале све прописане податке, чиме је повређен члан 81. став 1. раније важећег Закона и извршен привредни преступ из члана 89. став 1. тачка 12) и став 2. раније важећег Закона.

После извршене непосредне контроле над друштвом за ревизију и предузетником који се бави пружањем рачуноводствених услуга у пословним просторијама контролисаних субјеката, инспектори Управе за спречавање прања новца непосредни надзор су наставили у просторијама Управе за спречавање прања новца, након чега је сачињен Записник о извршеној контроли примене Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма. Контролисаним субјектима је записнички дат рок у ком су могли да доставе примедбе на утврђено стање. Ниједан контролисан субјект није доставио примедбе на Записник.

Једна непосредна контрола, која је започета у 2018. години против правног лица које се бави пружањем рачуноводствених услуга, није завршена у току 2018. години, већ ће иста бити завршена у току 2019. године.

Након истека законског рока за достављање примедби на записник, инспектори Управе за спречавање прања новца су против друштва за ревизију и одговорног лица поднели пријаву за привредни преступ Основном јавном тужилаштву у Београду, а против предузетника који се бави пружањем рачуноводствених услуга захтев за покретање прекршајног поступка надлежном прекршајном суду.

СУДСКЕ ОДЛУКЕ

У 2018. години Управи за спречавање прања новца су, на њен захтев, достављене три правноснажне пресуде донете против правних лица која се баве пружањем рачуноводствених услуга, и то: две од Привредног суда у Београду, које су постале правноснажне 2018. године и једна од Привредног суда у Новом Саду, која је постала правноснажна 2015. године. Поред наведеног, Управи за спречавање прања новца достављен је и из 2015. године Записник са усменог јавног главног претреса на којем је донето решење о обустављању привредно-казненог поступка према окривљеном правном лицу које се бави пружањем рачуноводствених услуга и према окривљеном одговорном лицу, услед одустајања заменика јавног тужиоца од оптужбе према окривљенима.⁵ Један контролисани субјект је уложио жалбу на донету пресуду Привредног суда у Београду, која је пресудом Привредног апелационог суда одбијена као неоснована.

Код једног контролисаног субјекта изречена је јединствена новчана казна у износу од 730.000,00 РСД за окривљено правно лице и 55.000,00 РСД за окривљено одговорно лице у правном лицу, што по средњем курсу НБС на дан правноснажности пресуде износи 6.170,92 EUR за окривљено правно лице и 464,93 EUR за окривљено одговорно лице у правном лицу.

Код другог контролисаног субјекта изречена је јединствена новчана казна у износу од 100.000,00 РСД за правно лице и 10.000,00 РСД за одговорно лице у правном лицу, што по средњем курсу НБС на дан правноснажности пресуде износи 846,19 EUR за правно лице и 84,62 EUR за одговорно лице у правном лицу.

Код трећег контролисаног субјекта изречена је јединствена новчана казна у износу од 250.000,00 РСД за окривљено правно лице и 25.000,00 РСД за окривљено одговорно лице у правном лицу, што по средњем курсу НБС на дан правноснажности пресуде износи 2.081,02 EUR за окривљено правно лице и 208,10 EUR за окривљено одговорно лице у правном лицу.

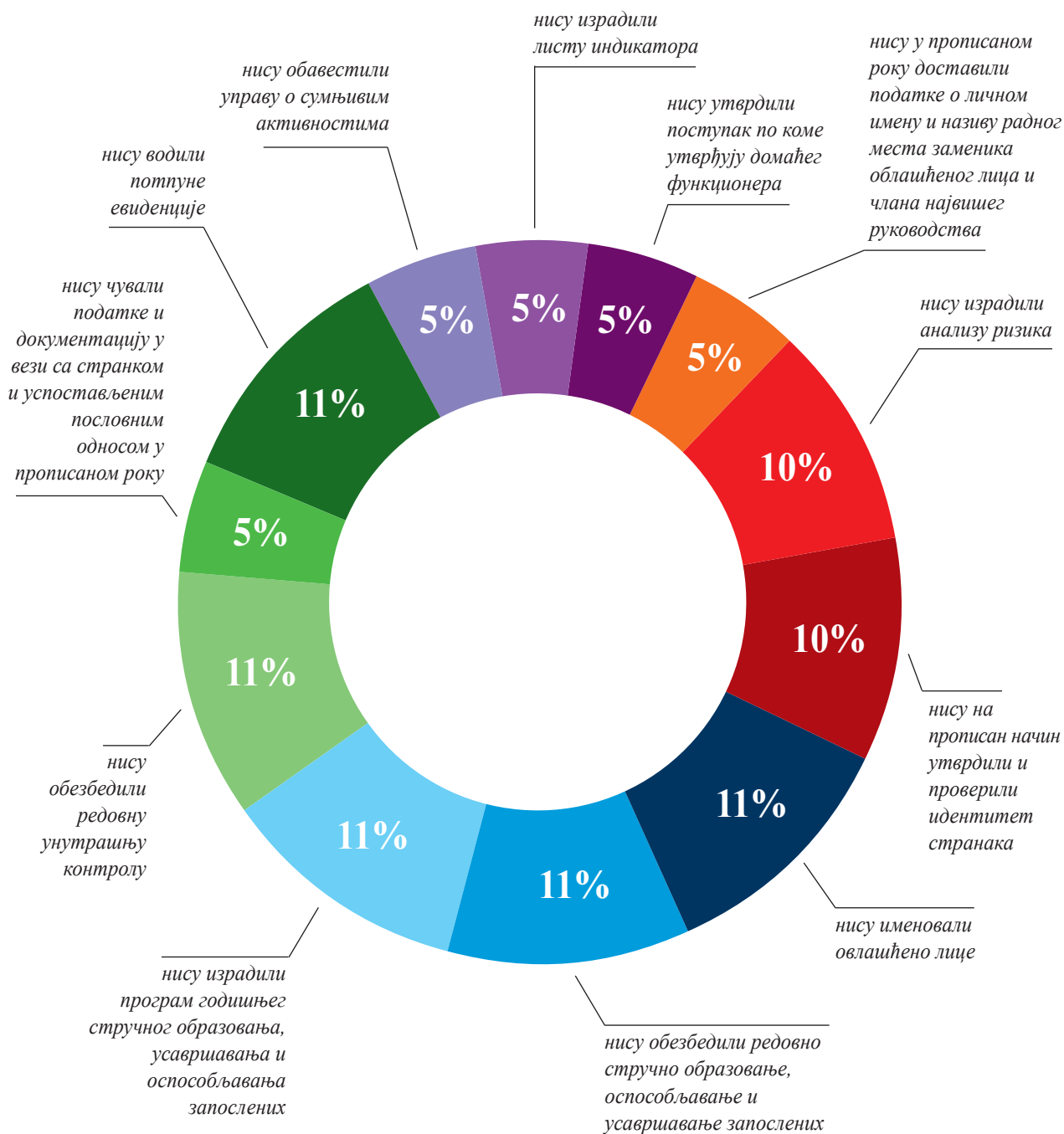
Јединствене новчане казне за утврђене неправилности износе како следи:

Редни број	ЈЕДИНСТВЕНА КАЗНА У ИЗНОСУ:	Новчана казна		Новчана казна у ЕУР	
		правно лице	одговорно лице	правно лице	одговорно лице
1.	Контролисани субјект 1	730.000,00	55.000,00	6.170,92	464,93
2.	Контролисани субјект 2	100.000,00	10.000,00	846,20	84,60
3.	Контролисани субјект 3	250.000,00	25.000,00	2.081,02	208,10
4.	УКУПНО:	1.080.000,00	90.000,00	7.017,12	549,53

⁵⁾ Записнички је констатовано да се заменик јавног тужиоца одрекао права на жалбу и достављања писаног отправака решења, те да исто не треба израђивати.

Табеларни приказ јединствених новчаних казни за привредне преступе утврђених пресудом надлежног привредног суда за контролисане субјекте у текстуалном делу

Графички приказ утврђених привредних преступа и прекршаја у 2018. години





РАЗВОЈ ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА

Група за развој информационих технологија је током 2018. године реализовала више кључних активности неопходних за несметан рад Управе, међу којима су:

- Учествовање у радној групи за успостављањем криминалистичко - обавештајног система за размену података између различитих државних органа. Носилац пројекта је Министарство унутрашњих послова.
- Започете активности на реализацији пројекта „Јачање капацитета Управе” као и израда буџета за пројекте планиране у 2018. години.
- Успешно извршено пресељење целокупног ИТ система Управе из Масарикове 2 у нови простор у Ресавској 24. Извршено је пресељење опреме на нову локацију, подизање система и тестирање свих његових сегмената. Такође, извршене су све потребне реконфигурације параметара система. Пресељење је извршено без прекида у раду. Након пресељења је започета оптимизација простора и радних окружења за кориснике.
- Започете активности на пројекту миграције информационог система Управе у државни дата центар. Миграција је планирана у неколико корака и започета је реализација обезбеђивања потребних предуслова.
- Имплементација претраживача означених лица на интернет презентацији Управе. Развијањем наведеног информатичког софтвера омогућено је директно претраживање листа означених лица Савета безбедности УН.
- Креирање нових као и унапређење постојећих анализа и извештаја који се користе у Управи у циљу повећања ефикасности и ефикасности запослених у Управи.
- Рад на скенирању и ручном уносу свих долазних докумената у информациони систем Управе, као и ручни унос трансакција од појединих Обвезника по Закону о СПН и ФТ.

Планирање и пројекција потреба Управе за ИТ опремом. Планирање опреме која се отписује и опреме која се набавља за нове запослене. Набавка нових радних станица, штампача, и остале опреме и њихово инсталирање корисницима.

- Припрема техничке документације и учествовање у спровођењу јавних набавки везаних за информационе технологије Управе.
- Издавање дигиталних сертификата обвезницима за приступ апликацијама Управе и администрација корисника система.
- Замена старог као и инсталација и конфигурирање новог сервера за управљање резервним копијама комплетног информационог система Управе.



- Инсталација, конфигурисање и проширивање постојеће виртуалне инфраструктуре и на тај начин подизање поузданости рада комплетног информационог система Управе.
Унапређење безбедности и сигурности података у Управи кроз инсталацију нових уређаја и имплементацију процедура за заштиту података.
- Проактивно деловање на глобалне сајбер претње у циљу заштите информационог система Управе
- Администрација интернет презентације Управе.
- Пружање подршке Обвезницима по Закону о СПН и ФТ у коришћењу апликација за пријаву трансакција и размену докумената, као и управљање корисничким налозима и сертификатима за приступ истима.
- Континуирано праћење, надгледање и одржавање комплетног информационог система Управе у оперативном стању (база података, мрежне инфраструктуре, апликативних сервера, апликација, сервера за електронску пошту, уређаја за заштиту ИТ система од неовлашћеног приступа, резервних копија система, уређаја за складиштење података, виртуалне инфраструктуре) као и континуиран рад на побољшању перформанси истог.

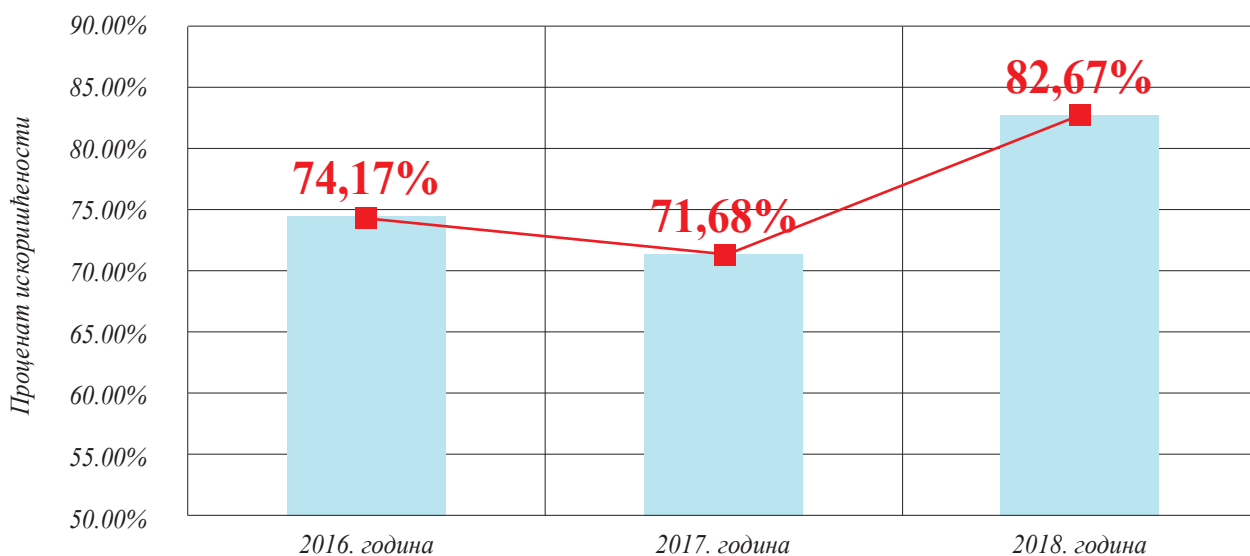
МАТЕРИЈАЛНО - ФИНАНСИЈСКИ И ОПШТИ ПОСЛОВИ

Одсек за материјално - финансијске и опште послове је у 2018. години извршио све активности које имају за циљ припрему и израду финансијског плана и на тај начин осигурао ефикасно коришћење буџетских средстава након усвајања Закона о буџету. Благовременим и адекватним планирањем потребних средстава створени су услови да се сви финансијско- рачуноводствени и књиговодствени послови и задаци у Управи за спречавање прања новца изврше ажурно, редовним преузимањем и плаћањем обавеза, како на месечном тако и на дневном нивоу и у оквиру расположивих апропријација те осигура законито коришћење буџетских средстава, вођење евиденција и извештавање.

Законом о буџету за 2018. годину укупан износ трошкова који се финансирао средствима буџета Републике Србије за Управу за спречавање прања новца је износио 115.294.000,00 динара. Укупно извршење текућих расхода је 95.317.209,19 динара. Разлика између одобрених средстава и извршења приказала се на апропријацијама економских класификација 411 и 412 због тога што у 2018. години није извршен пријем нових запослених услед неадекватног пословног простора у коме је била смештена Управа. Пресељење Управе у адекватан пословни простор је уследило крајем новембра 2018. године. Искоришћеност буџетских средстава у 2018. години је нешто нижа и изражено у процентима износи 82,67% али далеко већа него у претходне две године, што показује и упоредни приказ дат на слици испод.



Упоредни приказ искоришћености буџетских средстава



Одсек за материјално - финансијске и опште послове је у 2018. години обезбедио материјално-финансијске услове за редовно обављање свих послова, радних задатака и активности који су прописани Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма, пре свега, стручним приступом у одређивању приоритетних области финансирања, добрим пројектовањем потребних средстава у структури расхода, спровођењем планираних набавки роба и услуга у складу са Законом о јавним набавкама као и сталном контролом исправности и законитости документације која прати извршење буџета (обрачун и исплата плата и накнада плата, исплата боловања преко 30 дана и породилског одсуства, накнада за превоз, трошкова за службена путовања, материјалних трошкова и друга извршавања и извештавања на месечном, кварталном и годишњем нивоу другим државним органима путем апликативних софтвера или путем поште и курира). Одсек је такође за све платне налоге издавао и електронске налоге за плаћање преко Управе за трезор, и пратио извршења преузетих обавеза.

За спровођење платних налога, размену финансијских података као и за поступања по процедурама прописаних законом у вези са јавним набавкама користи се петнаест посебних апликативних софтвера (апликације: Регистар запослених, ФИМПАН УТ, ПОФ, ЕБС ПУРС, ЈН Управе за јавне набавке, Портал УЈН, ЦЈН – централизоване набавке УЗЗПРО, ПФП - средњорочни планови, Е-управа РДИ, Девизни крт и експортовање података у вези примања запослених – ФТП, ЦФР- Централни регистар фактура, рачуноводствени апликативни софтвер *Bit Impex Next* којим је у Управи успостављен систем двојног књиговодства вођења пословних књига и чување података о свим прокњиженим трансакцијама, затим, Централни кадровски регистар, Централни регистар обавезног социјалног осигурања, апликација за рачуноводство и за вођење евиденције о основним средствима). У Одсеку се примењују све активне апликације које омогућавају директну конекцију Управе за спречавање прања новца са другим државним органима а везано за материјално- финансијске послове који се обављају у складу са Уредбом о буџетском рачуноводству и међународним рачуноводственим стандардима а који се примењују у јавном сектору.



Одсек за материјално-финансијске послове извршио је свеобухватну допуну процедура и пословних процеса ФУК (основних и помоћних) на нивоу Управе јер је у међувремену формирана једна нова организациона јединица - Група за спречавање тероризма- и тако је извршено ажурирање свих пословних процеса и каталога ризика у складу са Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

На основу исказаних потреба организационих јединица и донетим Планом набавки за 2018. годину, а све у складу са Законом о јавним набавкама, Одсек је успешно спровео поступке за укупно 26 (двадесет шест) јавних набавки малих вредности, једну јавну набавку велике вредности и 7 јавних набавки на које се Закон о јавним набавкама примењује. Од тог броја 12 (дванаест) набавки је спроведено на бази оквирних споразума Управе за заједничке послове републичких органа као централизоване набавке како је то било предвиђено Планом набавки и углавном те набавке покривају прибављање добра и услуге за текуће пословање (канцеларијски материјал, тонере, трошкове мобилне телефоније и интернета, услуге физичко-техничког обезбеђења и сл). Путем спроведених јавних набавки обезбеђена су неопходна добра која су неопходна за подршку софтвера, лиценце (обнављање и надоградња), продужене гаранције за постојеће системе за складиштење података а набављена је и лиценца за коришћење софтверске платформе, као и рачунарска опрема и др. што је било за функционисање информационог система. Остала добра, као што је канцеларијски намештај и одређен број уговорених услуга прибављани су да би се за рад припремио нов пословни простор и извршило комплетно пресељење Управе на нову локацију у Ресавској 24. За сваку спроведену јавну набавку објективно је цењена оправданост и сврсисходност набавке уз поштовање принципа рационалног трошења буџетских средстава и контроле расхода. У складу са законским прописима Управа је закључила Уговор о пружању услуга из области заштите од пожара и области безбедности и здравља на раду.

Одсек за финансијско материјалне послове је крајем године обавио годишњи попис имовине и обавеза према изворима средстава и са 31. 12. 2018. године извршио усклађивање стварног стања са књиговодственим.

Запослени у Одсеку су извршавали послове који се односе на израду општих аката, припрему појединачних аката о остваривању права из радног односа, вођења персоналне евиденције, уношења евиденције Централну кадровску евиденцију, креирање и чување кадровске, статистичке и друге евиденције из свог делокруга рада, издавање уверења и решења запосленима везано за радне односе и обављао друге оперативно-стручне послове којима се обезбеђује ефикасан и усклађен рад запослених.

ЉУДСКИ РЕСУРСИ И ОБУКА

Заједно са в.д. директором и два в.д. помоћника директора који су постављена лица, према акту о систематизацији радних места систематизовано је 29 радних места са 37 државних службеника. Узимајући у обзир број извршилаца 37 и стварно запослених службеника 33 произилази да је попуњеност радних места у Управи на крају 2018. године износила 89,18%.

Структура запослених у УСПН

Година	Број запослених	Стручна спрема		
		висока	виша	средња
2018.	33 (30 + три положаја) и једно мировање радног односа)	30	2	1

Према табели са подацима на дан 31.12.2018. године у Управи за спречавање прања новца је било запослено (30 запослених на неодређено време + 3 лица на положају (и 1 мировање радног односа)) - укупно 33 лица са високом стручном спремом, 2 запослених са вишом стручном спремом и 1 запослени са средњом стручном спремом што показује високу квалификациону структуру запослених, односно да је 90,90% запослених са завршеним факултетом. Подаци потврђују да је квалификациона структура запослених на високом нивоу и у оквиру стандарда који задовољавају потребе финансијско - обавештајних служби, али да Управа за спречавање прања новца нема довољан капацитет у људским ресурсима због чега су у 2018. години троје запослених на повећаном обиму посла и један запослени - замена одсутног државног службеника.

Запослени у Управи су током 2018. године узели учешће у следећим активностима:

Обука, семинар, конференција (тема, назив)	Време и место	Организатор(и)	Полазника
30 састанака са овлашћеним лицима комерцијалних банака у Србији. Давање повратне информације, упознавање са последњим новинама у систему за борбу против ПН и ФТ у Србији, новим обавезама по новом Закону о СПН и ФТ и Закону о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма.	12.-23.02.2018 Београд	Управа	
Састанак са представницима банака. Упознавање с последњим новинама у систему за борбу против ПН и ФТ у Србији, новим обавезама по новом Закону о СПН и ФТ и Закону о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма.	06.03.2018. Београд	Удружење банака Србије	4



Презентације новог Закона о СПН и ФТ, Закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма за посреднике у промету и закупу непокретности, друштва за осигурање, друштва за управљање ДПФ, платне институције, брокерско-дилерска друштва, пружаоце финансијског лизинга и правна лица која се баве факторингом	13.-15.03.2018. Београд	Привредна комора Србије(њена удружења и групе), Управа, Тржишна инспекција	4
Обука за представнике друштава за осигурање, друштава за управљање добровољним пензионим фондovima, платних институција, брокерско-дилерских друштава, за даваоце финансијског лизинга као и лица која се баве факторингом	15.03.2019.	Привредна комора Србије	2
Обука за представнике предузетника и правних лица за пружање рачуноводствених услуга и друштава за ревизију	20.03.2018. Београд	Привредна комора Србије	2
Обавезна обука за јавне бележнике (презентације новог Закона о СПН и ФТ, Закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма)	21.-23.03.2018. Београд	Комора овлашћених ревизора у сарадњи са Управом	3
Треће стручно саветовање у организацији Кластер Некретнина (представљање одредаба закона обвезницима)	18.04.2018. Београд	Удружење Кластер Некретнина	2
Обука о финансијским истрагама	23.-27.04.2018. Москва, Русија	UNODC	2
Обука за представнике предузетника и правних лица за пружање рачуноводствених услуга	24.04.2018. Ниш	Привредна комора Србије	2
Обука за представнике предузетника и правних лица за пружање рачуноводствених услуга	27.04.2019. Крушевац	Привредна комора Србије	2
Радионица о изради Националне процене ризика	08.-10.05.2018. Београд	Управа	6
Унапређење Акционог плана Програма реформе управљања јавним финансијама 2018-2021	08.-11.05.2018. Вршац	МФ, OECD, SIGMA	1
Семинар: партнерства кроз која се размењују информације у вези финансијских токова (активност у оквиру припрема за Самит земаља Западног Балкана који ће се у Уједињеном Краљевству одржати јула 2018)	09.-10.05.2018. Подгорица	Министарство спољних послова Велике Британије	1
Ширење свести код непрофитних организација о ризицима од злоупотребе непрофитног сектора у сврхе финансирања тероризма	14.05.2018. Нови Сад	Управа у сарадњи са Канцеларијом за сарадњу са цивилним друштвом уз подршку Мисије ОЕБС у Србији	2



Ширење свести код непрофитних организација о ризицима од злоупотребе непрофитног сектора у сврхе финансирања тероризма	17.05.2018. Ниш	Управа у сарадњи са Канцеларијом за сарадњу са цивилним друштвом уз подршку Мисије ОЕБС у Србији	2
Процена ризика од прања новца и финансирања тероризма	21.05.2018. Београд	Привредна комора Србије	3
Семинар за друштва за осигурање: Примена Закона	28.05.2018. Београд	Привредна комора Србије	3
Семинар за платне институције: Примена Закона, анализа сектора, анализа ризика, повратне информације	25.05.2018. Београд	Управа	2
Обука овлашћених лица друштава за осигурање	28.05.2018. Београд	Привредна комора Србије	3
Борба против прања новца и финансирања тероризма	30.-31.05.2018. Београд	МУП	1
Саветовање на Палићу – <i>Compliance</i> функција у банкама	01.06.2018. Палић	Удружење банака Србије	3
Аналитички методи и специјалне технике у вођењу финансијских истрага у области спречавања прања новца и финансирања тероризма	04.-05.06.2018. Москва, Русија	ФОС Руске Федерације	3
Акција за мерење и процену организованог криминала на Западном Балкану	05.06.2018. Београд	Републички завод за статистику и УНОДЦ	1
Радионица за развој и управљање ударним групама	07.-08.06.2018. Ечка	ОПДАТ	1
Обука за представнике предузетника и правних лица за пружање рачуноводствених услуга и друштава за ревизију	11.06.2018. Београд	Удружење пореских саветника	2
Радионица за развој и управљање ударним групама	12.06.2018. Ечка	ОПДАТ	2
Обука за представнике предузетника и правних лица за пружање рачуноводствених услуга и друштава за ревизију	15.06.2018. Краљево	Регионална привредна комора	1
Обука за представнике предузетника и правних лица за пружање рачуноводствених услуга и за посреднике у промету и закупу непокретности	26.06.2018. Ужице	Регионална привредна комора	1
Међурегионални састанак на тему стварања партнерства између југоисточне Европе и западне и централне Азије ради сузбијања илегалних финансијских токова	28.-29.06.2018. Загреб	УНОДЦ	1



Превенција и борба против корупције	11.07.2018. Београд	Агенција за борбу против корупције	1
Експертска мисија о регистру стварних власника	28.-29.08.2018. Београд	ТАИЕКС	5
Изградња капацитета финансијских истрага у југоисточној Европи	04.-07.09.2018. Београд	УНОДЦ/ЦЕПОЛ	3
Студијска посета у оквиру ИПА 2017 – „Борба против тешког криминала на Западном Балкану“	04.-05.09.2018. Рим, Италија	ГИЗ	1
Обука за све обвезнике (презентација резултата националне процене ризика)	10.09.2018. Београд	ПКС	3
Обука за канцеларијско пословање	17.09.2018. Београд	НАПА	1
Обука о Европској унији	24.09.2018. Београд	НАПА	1
Мерење и процена организованог криминала на Западном Балкану	24.-25.09.2018. Будва, Црна Гора		1
Употреба нових инструмената и метода у анализи прања новца и финансирања тероризма	23.-27.09.2018. Анкара, Турска	УНОДЦ	1
Проактивна истрага случајева корупције, финансијских превара и економског криминала	24.-26.09.2018. Нови Сад	ОПДАТ	1
Обука за представнике банака (представљање резултата националне процене ризика)	28.09.2018. Београд	Удружење банака Србије	
Обука за јавне бележнике	10.-11.10.2018. Београд	Јавнобележничка комора Србије	2
Обука за друштва за ревизију	19.20.2018. Београд	Комора овлашћених ревизора	2
Обука посредника у промету непокретности о резултатима националне процене ризика	22.10.2018. Крагујевац	Привредна комора	2
Обука посредника у промету непокретности о резултатима националне процене ризика	25.10.2018. Нови Сад	Привредна комора	2
Транспарентност стварног власништва	30.-31.10.2018. Тирана, Албанија	Савет Европе	2
Обука за факторинг друштва	31.10.2018. Београд	ПКС	1



Обука у оквиру пројекта <i>I proceeds</i>	04.-08.11.2018. Будимпешта, Мађарска	Савет Европе	1
Обука посредника у промету непокретности о резултатима националне процене ризика	02.11.2018. Ниш	Привредна комора	2
Обука адвоката о резултатима националне процене ризика	05.11.2018. Београд	АКС	1
Обука посредника у промету непокретности о резултатима националне процене ризика	07.11.2018. Ваљево	ПКС	2
Обука рачуновођа о резултатима националне процене ризика	07.11.2018. Београд	ПКС	2
Обука лизинг кућа о резултатима националне процене ризика	07.11.2018. Београд	ПКС	1
Обука осигуравајућих кућа о резултатима националне процене ризика	09.11.2018. Београд	ПКС	1
Обука посредника о резултатима националне процене ризика	13.11.2018. Београд	ПКС	3
Обука посредника у промету непокретности о резултатима националне процене ризика	16.11.2018. Београд	ПКС	2
Обука посредника у промету непокретности о резултатима националне процене ризика	19.11.2018. Панчево	ПКС	2
Јачање институција кривичног законодавства и владавине права у централној и источној Европи	13.-15.11.2018. Дубровник	ОПДАТ	1
Финансијска регулација и супервизија	11.-28.11.2018. Токио, Јапан	Јапанска агенција за међународну сарадњу (ЈИЦА)	1
Обука у оквиру студијске посете о циљаним финансијским санкцијама за пролиферацију	28.-29.11.2018. Београд	ТАИЕКС	10
Радна група за израду програма обуке за спречавање прања новца	29.-30.11.2018. Вршац	ОПДАТ	1
Обука за јавне бележнике	8.12.2018. Београд	Јавнобележничка комора Србије	2
Обука рачуновођа о резултатима националне процене ризика	17.12.2018. Нови Сад	Регионална комора Војводине	2
Обука мењача о резултатима националне процене ризика	18.12.2018. Београд	ПКС	2
Обука за јавне бележнике	27.12.2018. Копаник	Јавнобележничка комора Србије	1



ИЗАЗОВИ И ПРЕПРЕКЕ У ОСТВАРИВАЊУ ПЛАНОВА

Недостатак људских капацитета и веома обиман делокруг рада представља проблем у раду. Наиме, тренутно је стално запослено 33 државних службеника. Европска комисија, као и друге међународне организације које прате тему прања новца, указују на проблем недостатка ресурса за ефикаснији рад Управе, посебно због броја различитих послова које врши, а који је значајно већи у односу на међународне стандарде у овој области.

Даље јачање интерагенцијске сарадње у циљу ефикаснијег функционисања целокупног система за спречавање прања новца и финансирања тероризма ће бити приоритет Управе у наредном периоду.

